

”Me Karjalan lapsia laulavia...”

Noora Harjula

Kotiseutunsa jättämään joutuneet karjalaiset alkoivat heti uusille asuinsijoille asettauduttuaan osallistua poliittiseen toimintaan ja kulttuurielämään, mutta yhteydenpito kohtalotovereihin ja oman kulttuurin säilyttäminen koettiin tärkeiksi. Niinpä Turkuun ja sen ympäristökuntiin päätyneet evakot päättivät vuonna 1945 perustaa oman kuoron.

Tuo kuoro, Turun Karjalakuoro, kantaa perinteikästä nimeään ylpeydellä ja kunnioittaa juuriaan pysyen kuitenkin mukana ajan hengessä. Luultavasti alkuaikoina pääpaino oli hengellisissä ja isänmaallisissa lauluissa, mutta nykyään ohjelmistoon kuuluu kansanlaulujen ja laulelmien lisäksi iskelmiä sekä nykymusiikin helmiä. Osaamista esitellään muille kerran vuodessa omassa konsertissa ja lisäksi keikkailaan palvelutaloissa yms. Jokavuotisten Karjalaisten kesäjuhlien kuorokavalkadiin osallistuminen koetaan myös tärkeäksi, ja suitsutusta onkin

tullut sekä yleisön että arvostelijoiden taholta.

Kuoron toimintaan on sitten alkuaikojen tullut mukaan paljon jäseniä, joilla ei ole mitään kiinnekohtaa rajan taakse jääneisiin seutuihin, mutta kaikki on otettu – ja otetaan – lämmöllä vastaan. Johannestaustaisia laulajia kuorossa on tätä nykyä kolme: **Paavo Hovi**, **Pekka Teräväinen** ja minä, **Päivi Sailola** (isä **Jaakko Sailola**, ent. **Skyttä**, Karhulasta). Yhteistä meille on johannekselaisuuden lisäksi myös se, että meidät kaikki taitutteli liittymään kuoroon hiljattain

edesmennyt **Raija Kärpijoki** – johannekselaisia hänkin.

Kyselin hieman kuorotovereiltani heidän mietteitään kuorosta ja laulamisesta yleensäkin: **Hovin Paavo** (vanhemmat **Toivo** ja **Hilja Hovi** Hylkiälästä) liittyi kuoroon neljännesvuosisata sitten veljensä **Oivan** esimerkin innoittamana. Mukavia muistoja on paljon ja useista paikoista – kuorohan on tehnyt esiintymismatkoja jopa Suomen rajojen ulkopuolelle, mm. rapakon toiselle puolen Floridaan. Nyky-Johanneksessakin on käyty. **Paavo** kokee juuri yhteisen

tekemisen ja olemisen yhdeksi kuoron parhaimmaksi puoleksi. Onpa vuosikausien harjoittelu pätevien kuorojohtajien johdolla parantanut sävelkorvaakin ja opettanut nuotinlukutaitoa.

Pekka Teräväinen (isä **Rikhard Karhulasta**) tuli kuoroon vuonna 2012, ja harrastus on vienyt miehen mukanaan niin, että hän toimii nykyään kuoron puheenjohtajana.

Laulamista aina harrastanut **Pekka** kertoo kuoroon liittymisen huonoksi puoleksi sen sitovuuden, mutta yhteisöllisyys on hänenkin mielestään se

ykkösjuttu harrastuksen mielekkyydessä. **Pekka** muistuttaa myös kuorolaulun tutkitusti positiivisista vaikutuksista terveyteen.

Itse olen ollut kuorossa jo 12 vuotta enkä kadu, että kyllästyneenä Raijan maanitteluihin lähdin viimein katsomaan Karjalatalolle, mistä kuorolaulussa on kyse. Vaikka aina en jaksaisi työpäivän jälkeen lähteä harrastamaan, väsymys on tipotiessään illan päätyttyä. Laulaminen on aina hauskaa, etenkin mukavassa seurassa! Osasin kyllä laulaa ennen liittymistäni mielestäni ihan hyvin, mutta osaavilta johtajilta olen oppinut paljon laulamisen tekniikkaa. Sitä paitsi uusien nuottien ja sanojen opettelu tekee hyvää muistille!

Kuorossa on jäseniä laajimmillaan noin viisikymmentä. Mieslaulajia sekakuoroissa kaivataan yleisestikin lisää ja sama tilanne Turun Karjalakuorolla, vaikka on nykytilanne sentään kohtuullinen 13 mieslaulajan voimin. Kuoronjohtajana toimii **Heikki Korhonen**. Yleensä esiinnyimme yksin, mutta toisinaan teemme yhteistyötä muiden artistien ja kokoonpanojen kanssa, mikä vaihtelun lisäksi antaa myös haastetta. Tämän kirjoittamisen aikaan harjoitteleme **Petri Laaksosen** kanssa pidettävää yhteiskonserttia varten, esityspaikkana Pöytyän Kyrön Kurkisali. Lehden saapuessa lukijoille konsertti on juuri takanapäin ja suuntaamme kohti seuraavia esityksiä. tällainen tapahtuma kuorolla onkin jo 6.5. Naantalin kirkossa, teemana Karjalainen Messu. Kuoroa kuullaan myös Karjalaisilla kesäjuhliilla Kouvolassa kesäkuun puolivälissä. Kotisivuille tulee tarkempaa tietoa esiintymisajoista ja -paikoista.

Uudet laulajat ovat aina tervetulleita joukkoomme, joten mikäli kiinnostuit kuorolaulusta tämän jutun myötä, tulehan tervehtimään meitä Turun Karjalatalolle! Harjoitteleme torstaisin kello 18.30 alkaen.

Kotisivuiltamme (turunkarjala-kuoro.fi) löydät kaikenlaista infoa toiminnastamme, ja YouTubeista löytyy muutama esityksemme. Olemme myös Facebookissa.

Tapaamisiin!
– **Päivi Sailola** –

Seuran kevätkokouksessa eläviä kuvia

Kevätkokoukseen seuran toimistolla 7.4. osallistui 19 henkilöä. Ennen varsinaista kokousta katsottiin venäläisten kuvaama video Sovetskista suomenkielisellä selostuksella. Lisäksi katsottiin osittain 400-vuotisjuhlan videota Sovetskista. Kokouksen avasi seuran puheenjohtaja **Janne Aso**. Hän totesi seuran toiminnasta kotiseutuillaan, jossa valokuvia katsomaan kerääntyi arviolta 60 henkilöä. Kansallispukuhanke on saatu päätökseen ja hankerahoitus saadaan kevään aikana, jonka jälkeen lainaraha maksetaan pois. Yhteistyö rajan yli Venäjän kanssa saattaa vaikeutua, mutta ei ole vielä vaikuttanut esim. kotiseutumatkoihin. Johannesjuhla vietetään elokuussa Piikkiössä.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Heimo Kukkonen**, sihteeriksi **Soile Suomi** sekä pöytäkirjantarkastajiksi **Sakari Vornanen** ja **Hilkka Heinonen**. Kokous todettiin laillisesti kokoon kutsutuksi. Toimintakertomus herätti vilkasta keskustelua ja herätti uusia ajatuksia jatkotoimille. Erityisesti toimikuntien joukosta nostettiin esiin kotiseututoimikunnan arvokas

työ. Valokuvia ym. materiaalia otetaan vastaan digitoitaviksi – kaikki ”kenkälaatikoissa” lojuvat kuvat voi tuoda kotiseututoimikunnalle. Asiasta tarvitaan laajempaa informaatiota ja **Pekka Saaristo** lupasi kirjoittaa valokuvien keruuta vauhdittavan ja innos-

tavan artikkelin Johannekselaiseen. Ohjelmatoimikunta on järjestänyt perinteiset tapahtumat pikkujoulun ja laivaristeilyn. Luennoitsijat laivamatkalla ovat olleet hyviä ja aiheet mielenkiintoisia. Ohjelmatoimikunnan uudeksi kokoonkutsujaksi on valittu **Pekka**

Kokouksen päätteeksi ryhmäpotretti.

Saaristo. Myyntitoimikunta haluaisi ehdotuksia uusista myyntiartikkeleista. Johannes-koru olisi yksi mahdollinen, mutta siihen tarvitaan ensin pääomaa.

Tiedotustoimikunta tarvitsee lisää kirjoittajia myös muualta Suomesta. Lehden arvostusta kuvastaa myös se, etteivät kaikki lehden tilaajat kuitenkaan ole seuran jäseniä, vaan ovat muuten kiinnostuneita lehdestä. Kansallispukuprojekti on tullut valmiiksi ja saanut myös kansallista huomiota. Kirja hankkeesta on vielä työkohteena. Seuran tapahtumista Johannesjuhlat ovat olleet tuottoisat. Mainoksia saatiin myytyä runsaasti. Juhliin liittyvät monenlaiset luvat koetaan hankaliksi. Pitäisi koota kansio, josta löytyisi ohjeet juhla järjestelyyn tueksi. Kotiseutumatkat kiinnostavat edelleenkin johannekselaisia. Sovetskin 400-vuotisjuhlamatkan ohjelma oli korkeatasoinen, monipuolinen ja runsas. Taloudenhoitaja **Matti Puusa** esitteli yhdistyksen taseen ja tuloslaskelman. Pukuhanke on ollut keskeinen tekijä seuran taloudessa. Todettiin talouden olevan hyvällä mallilla. Puheenjohtaja luki toiminnantarkastuslausunnon. Vastuuvapaus myönnettiin johtokunnalle ja toimihenkilöille. Puheenjohtaja päätti kokouksen kiitoksella seuran vi-

reästä toiminnasta. Kokouksen kahvituksesta kiitos **Riitalle** ja **Hilkalle**! Lopuksi kerääntyi katsomaan kansallispukuvideo.

– **Liisa Katajainen** –

TÄSSÄ LEHDESSÄ:

Viipurin arkisto yllättää
s. 3

Sisällissodan aikaa
s. 4-5

Karin tarinoi vaiheistaan
s. 7

Urheilijan muistoja
s. 8

Päätoimittajan kynästä

Johannekselaisen päätoimittaja **Hannu Rastas**

Väkivallan vuosi 1918

Viime vuonna lehdessä oli kuukausittainen palsta otsikolla Johannes 100. Sen myötä käsiteltiin monia arjen ja juhlinkin elementtejä. Suomi – ja Johannes sen osana – kulki vuonna 1917 kohti valtiollista itsenäisyyttä, mutta suurten ja kasvavien vaikeuksien keskellä. Teollisuuspitäjänä Johanneksessa kohdattiin työttömyyden aalto, joka alkoi jo lasitehtaan hiljennyttyä heti maailmansodan alussa. Muutkin työmahdollisuudet vähenivät eikä kunnallisten töiden järjestäminen paikannut kuin osaa puutteesta. Elintarvikehuollossa Venäjän viljalla oli suuri rooli ja tuonnin väheneminen näkyi nälkänä. Muutenkin elintarviketuotanto oli vaikeuksissa ja säännöstelystä tuli kasvava kiistan kohde. Itsenäisyys oli valtiollinen tavoite, mutta vuoden edetessä kävi selvästi esiin maan yhteiskunnallinen kahtiajakautuminen eikä se ollut näkymättä Johanneksessakaan. Tähän tilanteeseen jäimme joulukuussa.

Eri uutisvälineistä on voitu seurata päivätasolla, miten poliittiset ja yhteiskunnalliset paineet johtivat sata vuotta sitten aseelliseen taisteluun ja miten tapahtumat etenivät eri osissa maata. Johannes oli tapahtumien sivunäyttämöllä huhtikuuhun 1918 asti, vaikka koko talvikausi elettiin paikallisestikin sisällissodan poikkeusaikaa. Aivan viime vaiheissa Uuras ja sinne johtavat reitit tulivat yhdeksi polttopisteeksi. Johanneksessa sodan dramatiikka ja seurausilmiöt näkyivät erityisesti muutamina keväisinä viikkoina, jälkivaikutukset tietysti vielä vuosien ajan.

Lehtitoimikunta teki ratkaisun kohdistaa tuon vaikean ajan käsittely huhtikuun lehteen eli mahdollisimman tarkkaan sadan vuoden mittapuulla. Pirkko Kanervolla oli aiheeseen liittyen taustatietoa sekä henkilötasoisia tietoa noiden aikojen tapahtumista. Hänen teoksessaan ”Jäi vain nimi sankarin” oli aihetta jo käsitelty aikaisempaa tarkemmin. Hänellä oli onneksi sopiva aikasauma koota lehtemme palstoille kuvaus dramaattisesta ja traagisesta ajasta Johanneksessa. Yhdellä aukeamalla ei kaikkea henkilöhistoriaa kateta, mutta pääsemme keskelle tapahtumien kulkua. Artikkelissa vastaantulevat lainaukset lausunnoista tai ajan uutisoinnista osoittavat, että asioita on aikanaan kuvattu varsin suorasukaisesti. Kuoleman käsittely ei ole koskaan helppoa.

Kirjoitusta kielillä

Olemme saaneet tutustua Karin Hokkasen elämysmaailmaan jo muutaman pakinan verran. Hän kirjoittaa englanniksi ja alussa kirjoitukset pyrittiin kääntämään sekä julkaisemaan suomeksi sanasta sanaan. Nyt on menetelty jo toisin. Olemme julkaisseet Karinin kirjoitukset alkukielellä ja niihin on liitetty sisältötietoa suomeksi vapaalla otteella. Tämä on tehty vakaasti harkiten, koska haluamme tuoda luettavaksi pakinoitsijan oman persoonallisen tyylin. Sanatarkka suomennos antaa asian, mutta jättää rivien välistä persoonaa pois. Ja sitä persoonaa me haluamme – niin Karinilta kuin muiltakin kirjoittajiltamme.

Johannekselainen

JOHANNEXSELAISEN PERINTEEN VAALIJA ♦ 69. VUOSIKERTA

Aineiston toimittaminen

Aineiston toimittamiseen on käytettävissä useita eri vaihtoehtoja. Mieluiten otamme vastaan valmiiksi sähköiseen muotoon tehtyä aineistoa eli sähköpostilla toimitettua, mutta kaikki perinteiset menettelytavat ovat edelleen myös käytössä. Sähköpostilla aineiston voi lähettää osoitteeseen hannu.rastas@dlc.fi tai johannesseura@elisanet.fi. Muussa muodossa olevat aineistot Johannes-Seuran toimistoon Kaarinan Piikkiössä, osoite: **Johannekselainen**, Toimitus, Myllytie 1, 21500 PIIKKIÖ.

Pyydämme toimittamaan aineiston seuraavasti:

Touko-kesäkuun kaksoisnumeroon aineisto viimeistään 19.5. (painopv 31.5.). Lehti lähtee jakeluun suoraan kirjapainosta. Jos aineiston toimittamisesta on kysyttävää tai ilmenee häiriöitä jakeluaikataulussa, ottakaa yhteyttä lehtitoimikunnan jäseniin.

– Lehtitoimikunta –

Kuolleita

Liisa Kaarina Anker o.s. Paakkonen kuoli 30.1.2018 Hampurissa. Hän oli syntynyt 2.6.1935 Johanneksessa. Kaivaten muistavat Lars, Emery ja Paloma. Siunaus toimitettu 3.4.2018 Hampurissa.

Mirjam Anneli Alilonttinen o.s. Rosenqvist kuoli 14.2.2018 Liedossa. Hän oli syntynyt 17.7. 1930 Johanneksessa. Rakkaudella muistavat lapset, lastenlapset perheineen sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunaus toimitettu perhepiirissä.

Sirkka Annikki Koli o.s. Kontto kuoli 4.3.2018 Salossa. Hän oli syntynyt 12.7.1926 Johanneksen Kaijalassa. Kaivaten ja kiittäen muistavat Jarmo, Soili ja Teemu. Siunattu Perniössä läheisten läsnä ollessa 24.3.2018.

Hilkka Marja Skyttä o.s. Airikka kuoli 12.3.2018 Littoisissa. Hän oli syntynyt 19.3.1931 Johanneksen Revonsaaressa, Räihälän kylässä. Rakkaudella muistavat Hannu sekä muut sukulaiset ja ystävät. Siunattu 14.4.2018 Piikkiön kirkossa.

Rakkaamme

Kauko Juhani Kiskonen

s. 11.1.1937 Johannes
k. 9.1.2018 Joutsa

Kaupauksella muistaen

**Ilona
Matti
Marja, Kari, Katariina ja Johannes
Markku**

Muut sukulaiset ja ystävät

Kertokaa Karjalan liitävät linnut kumpuni kukille kuiskaus tää; vaikka polkuni kauaksi kotoa kulki Karjalan sineen sieluni jää.

Siunaus toimitettu Joutsan kirkossa 3.2. omaisten läsnä ollessa. Kiitos osanotosta.

Kivi on vieritetty pois!

Kevät on tullut, lumipeite lienee käynyt ohueksi suurimmassa osassa maatamme, lumen ja jään paino antaa tilaa luonnon kukoistukselle.

Menneeseen pääsiäisen aikaan palaisin ajatuksella Jeesuksen haudan suulla olleesta valtavasta kivijärkäleestä. Siitä Matteuksen evankeliumi kertoo: ”Naisten tultua haudalle kivi oli vieritetty pois haudan suulta.” Ei sitä kiveä vieritetty pois siksi, että Jeesus olisi päässyt ulos haudasta, ei, Hän oli jo ylösnoussut, vaan se vieritettiin siksi, että naiset näkisivät sisälle hautaan ja huomaisivat sen tyhjäksi. Matteus kertoo, että kyseessä ei ollut vain joidenkin ylihengellisten, hermoheikkojen ämmien juttuja, vaan paikalla oli, jos niin halutaan sanoa, puolueettomia tarkkailijoita eli roomalaisia vartijoita. Haudalle lähetetyt vartijat näkivät kaiken ja olivat kauhuissaan. Enkeli sanoi naisille: ”Älkää te peljätkö; sillä minä tiedän teidän etsivän Jeesusta, joka oli ristiinnaulittu. Ei hän ole täällä, sillä hän on noussut ylös, niin kuin hän sanoi.” Tämän jälkeen naiset juoksivat iloisissaan takaisin läh-töpaiikkaansa kertomaan tapahtumista toisille opetuslapsille.

Naiset uskoivat mahdollittoman tapahtuneen: Jeesus oli kuollut, nyt Hän eli. Tyhjä hauta ja enkelin sanat olivat välittömästi muuttaneet heidän elämänsä: kaikki mitä Jeesus oli sanonut ja kertonut tehtävästään sai nyt uuden näkökulman, toivottomuus ja kuolemanpelko oli poispyyhkäisty, toivo täytti mielen.

Pahin ihmisen peloista lienee kuolemanpelko. Se varjostaa elämäämme, saa jotkut meistä tarkkailemaan, mitä syömmme, saa jotkut kuntoilemaan, kuolemanpelko saa meidät kavah-tamaan jokaista särkyä kropassamme. Jeesuksen ylösnouse-mus on kuitenkin aikaansaanut sen, että kuolemalla ei ole viimeistä sanaa. Pääsiäinen opettaa meille, että hautaamisen jälkeenkin on elämää. Jeesuksen kuolleista nousemisen takia mekin saamme katsoa tulevaisuuteen luottavaisesti: kuolema on vain siirtymistä tästä maailmasta ikuisuuteen, ei muuta. En halua turhentaa kenenkään kokemία kärsimyksiä, mutta pääsiäinen todistaa meille, että kivulla ja kuolemalla ei ole viimeistä sanaa. Meidän Vapahtajamme on elävä Vapahtaja, Hän on luvannut olla kanssamme maailman loppuun asti. Eivät ylösnousemus, ilo ja toivo jääneet sinne 2000 vuoden taakse, pääsiäinen on voimassa tänäänkin, kaikki on hyvin!

Aurinkoista kevättä!

– **Veikko Sailola** –
Vahdon kappalainen

Merkkipäiviä

90 vuotta

23.3.2018 Kaarinassa
Annikki Miettinen
Räihälästä (Kuva: Riitta Kukkonen).

60 vuotta

26.3.2018 **Kari Kesäläinen** Laitilassa. Karin vanhemmat Eeva o.s. Hupponen Ihantalasta ja Yrjö Kesäläinen Johanneksen Kolmikesälän Myllykankaalta.

Tapahtumakalenteri

HUHTIKUU

16.4. Luento geneettisestä sukututkimuksesta Paimion kaupun-gintalon Paimiosalissa (Vistantie 18) klo 18. Pääsymaksu 5 €.

28.4. Päätilän koulupiiriläisten kevättapaaminen Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö. Katso sivu 8.

TOUKOKUU

10.5. Simo Hörkön Sukuyhdistyksen 50-vuotisjuhla alkaa Paimion kirkossa klo 10, jatkuu vuosikokouksella klo 13 Johannes-Seuran toimistossa, Myllytie 1, Piikkiö. Katso sivu 8.

25.-27.5. Kotiseutumatka Johannekseen

KESÄKUU

10.-12.6. Kotiseutumatka Johannekseen, majoitus Viipurissa. (ks. sivu 6)

15.-17.6. Karjalaiset kesäjuhlat Kouvolassa

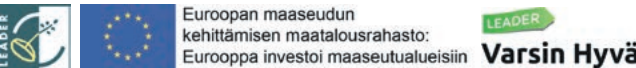
ELOKUU

4.8. Johannesjuhlat Piikkiössä.

Kansallispukutoimikunta tiedottaa

Johanneksen naisen kansallispuku-hanke on päättynyt 31.12.2017.
Puvusta lisää touko-kesäkuun Johannekselaisessa.

Johannes-Seuran toimiston aukioloajat

Huhtikuu

KE 18.4.	klo 12-17
LA 21.4.	klo 11-15
KE 25.4.	klo 12-17

Toukokuu

KE 2.5.	klo 12-17
LA 5.5.	klo 11-15
KE 9.5.	klo 12-17
KE 16.5.	klo 12-17
LA 19.5.	klo 11-15
KE 23.5.	klo 12-17
KE 30.5.	klo 12-17

Kesäkuu

LA 2.6.	klo 11-15
KE 6.6.	klo 12-17
KE 13.6.	klo 12-17
LA 16.6.	klo 11-15
KE 20.6.	klo 12-17
KE 27.6.	klo 12-17

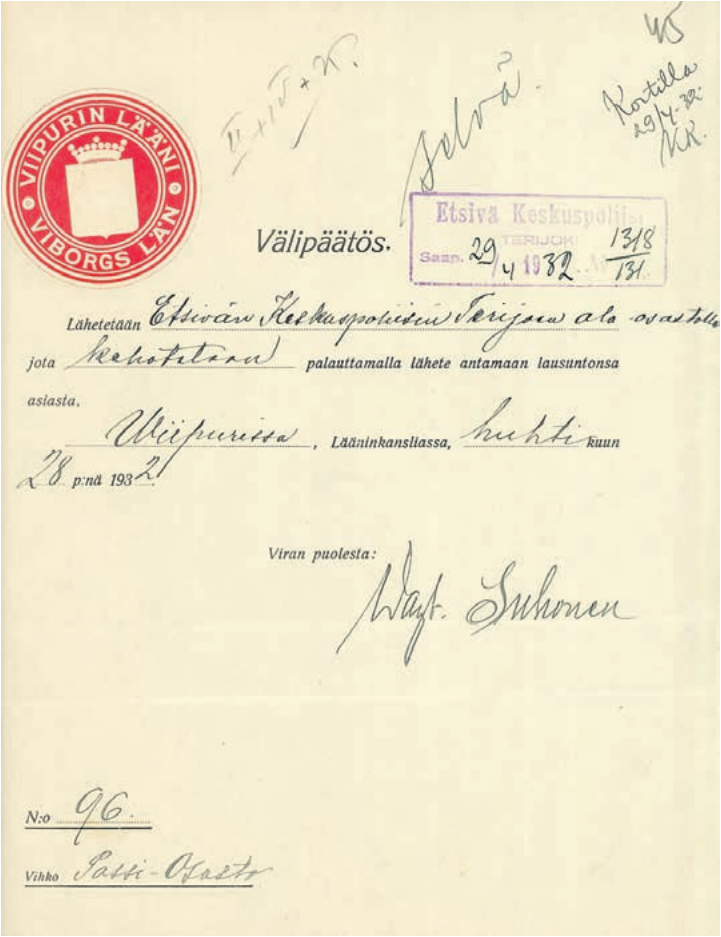
Matka entiseen Viipurin maakunta-arkistoon

Matkaan valmistautuminen alkoi arkiston materiaaliin tutustumisella jo kuu-kautta ennen matkan alkua. Arkiston suomalaisaineistoa olivat neuvostoliit-to-laiset luettelointeet 1950-luvulla. Näiden luetteloiden pohjalta on laadittu suo-menkielisiä luetteloita, jotka löytyvät Etelä-Karjala-instituutin nettisivuilta. Luetteloihin tutustuminen oli itsessään jo mielenkiintoista ja osoitti Viipuriin jääneen arkiston laajuuden. Oma aineis-totilaus lähetettiin tulkille, joka käänsi sen venäjäksi ja toimitti arkistoon.

Lähdimme matkaan Helsingin rauta-tieasemalta aamulla kuuden jälkeen, jotta aikaa olisi mahdollisimman pal-jon perillä itse arkistotyöskentelyyn. Matkaan meitä lähti yhdeksän hen-gen seurue, josta kaksi henkilöä toi-mi tulkkeina. Osa ryhmästämmä oli ollut Viipurin arkistossa ennenkin, osalle tämä oli ensimmäinen kerta. Matkustimme Viipuriin mennen tul-len Allegro-junalla, jolla matka kesti vain kaksi ja puoli tuntia. Rahanvaihto junassa oli tehty helpoksi: se onnistui sekä käteisellä että pankkikortilla. Rajamuodollisuudet hoituivat sujuvasti, Suomen puolella junassa ja Venäjällä Viipurin rautatieasemalla.

Venäjän valtionarkiston Leningradin alueen Viipurin arkisto toimii 1930-luvulla valmistuneessa Viipurin maa-kunta-arkiston rakennuksessa. Tutkija-salissa meille jokaiselle oli varattu oma pöytä ja tilaamamme aineisto oli pöydillä valmiina odottamassa. Tilattu aineistomäärä vaihteli suuresti. Suu-rimmat tilaukset arkisto toimitti jaet-tuna eri päiville. Arkisto oli päättänyt toimittaa kullekin korkeintaan 40 asia-kirjaa tämän yhden vierailun aikana. Työntekijät puhuivat vain venäjää, joten arkistossa toimimiseen tarvittiin tulkin apua. Tutkimisaikaa meille oli arkistol-la varattu molempina päivinä viisi tun-tia. Mielenkiintoisen aineiston parissa aika kului nopeasti. Kiinnostavista löy-döistä innostunut keskustelumme sai arkistotyöntekijät jo hermostumaan, vaikka olimmekin ainoita asiakkaita. Materiaalit jätettiin ensimmäisen päivän päätteeksi tutkijasaliin omille pöydille odottamaan seuraavaa päivää. Toisena päivänä osa jatkoi tutkimuksiaan siitä, mihin oli edellisenä päivänä jäänyt, ja toisille oli arkisto toimittanut lisää asia-kirjoja. Arkistossa oli valokuvaaminen kielletty, mutta haluamistaan asiakir-joista sai joko paperisia tai sähköisiä kopioita maksua vastaan. Kopioiden hinta oli noin euro per sivu. Hinta riip-pui paperin koosta ja siitä, halusiko kopion paperisena vai sähköisenä. Maksu piti suorittaa paikallisen pankin tiskille, josta saatua kuittia vastaan ark-isto luovutti paperi- ja sähköiset kopi-ot muistitikulle tai sähköpostiin.

Pro Sorvalin Hautausmaa ry järjesti maaliskuussa kahden päivän matkan Venäjän valtionarkiston Leningradin alueen Viipurin arkistoon (LOGAV), joka sijaitsee entisen Viipurin maakunta-arkiston tiloissa. Sinne jäi vuonna 1944 paljon suomalaista arkistoaineistoa. Kokemukseni matkasta saavat minut kannustamaan kaikkia asiasta kiinnostuneita lähtemään itsekin arkistomatkalle.

Arkiston kokoelmista voi tehdä monenlaisia löytöjä, kuten esivanhempien valokuvia.

Johanneksen Kukkolassa kesiään viettäneen arkkitehti Uno Ullbergin suunnittelemassa Viipurin maakunta-arkistossa toimii nyt Venäjän valtionarkiston sivupiste (LOGAV). Tervaniemessä sijaitseva arkistorakennus valmistui v. 1933.

Tulkki keräsi rahat kopioista ja kävi hoi-tamassa maksut pankkiin puolestamme.

Seurueessamme tutkittiin esimerkik-si vanhoja veroluetteloita, tuomiokirjo-ja, läänin maanjakoa, matkustuslupia, kansalaisuuden vaihtamista ja työlu-pia. Omat tutkimukseni keskittyivät tuoreempiin, 1900-luvun alkuvuosi-kymmenien matkustuslupiin ja kansa-laisuusien vaihtoihin. Ja tulihan sieltä myös löytöjä! Minulle suurimmat löy-döt olivat valokuvalliset esteettömyys-todistukset ulkomaanmatkoja varten. Asiakirjoissa olevat valokuvat tuntuivat herättävän henkilöt eloon. Aikani asia-kirjakansioita selattuani löysin tutut kasvot: valokuvasta minua katsoi oma isoisäni 28-vuotiaana. Vuosikymmeniä Viipurissa säilytettyjen papereiden se-laaminen oli pysäyttävä kokemus jo itsessään. Minua ennen kyseisiä asia-kirjakansioita oli selannut korkeintaan pari henkilöä, osaa kansioista ei ollut kuitattu selatuksi kertaakaan.

Matka Viipurin arkistoon oli antoisa ja avartava kokemus. Arkistosta löy-tyi monta mielenkiintoista asiakirjaa, joista on iloa vielä pitkäksi aikaa. Etelä-Karjala-instituutin nettisivuilta löytyy suomenkielisiä luetteloita arkiston suo-malaisesta aineistosta. Arkistolla on myös venäjänkieliset nettisivut, josta on listaus heidän kokoelmistaan. Arkistoon ovat kaikki tervetulleita, mutta vierai-lusta tulee ilmoittaa etukäteen. Jos arkis-toon menee yksin, asiakirjatilaus tulee toimittaa vähintään kolme päivää ennen vierailua. Ryhmille tämä aika on kolme viikkoa. Arkiston aukioloajat kannattaa tarkistaa. Kaikki asiointi tapahtuu ven-äjäksi ja sen voi hoitaa sähköpostilla. Arkiston henkilökunta toivotti suoma-laiset tervetulleeksi tutkimaan heidän kokoelmiaan!

Kuvat ja teksti:
– Maria Stenberg -

(kirjoittajalla on yhteyksiä Johannekseen Itä-Böömistä lähtöisin olevan Rösch-lasinpuhaltajasuvun kautta)

Linkkejä:

Etelä-Karjala-instituutin nettisivuilla olevat aineistoluettelot: <https://www.lut.fi/etela-karjala-instituutti/hankkeet/viipurin-maakunta-arkiston-arkisto-luettelot>

Venäjän valtionarkiston kotisivut (venäjäksi) : <http://www.archive.lenobl.ru/about/gup>

Julkaisu Venäjän valtionarkiston Leningradin alueen Viipurin arkiston historiasta:

<https://www.lut.fi/documents/10633/83959/Leningradin+alueen+valtionarkisto+viipurissa.pdf/3f4596e2-7c0e-42be-9a52-e8f5b093f6a6>

Kotiseutuilta uusissa puitteissa

Tarinaa isolta ruudulta. Kuva: Arto Kesäläinen.

Valoisassa Kaarina-talossa toimii muun muassa kirjasto. Kuva: Kaija Sipilä.

Johanneksen alueen valokuvien sarjaa voitiin maaliskuun lopulla katsella isolta seinältä. Upouuden Kaarina-talon tekniikka näytti kuvat tasalaatuisemmin takapenkeille asti. Paikalla oli muka-vasti noin 60 kotiseudun harrastajaa ja katsomoon saatiin uutta tietoa sekä kerrattiin tutumpaa. Helge Toivonen pyöritti illassa läpi lähes 300 kuvaa aihe-tietoineen – urakka hoitui parin kuvan minuuttivauhdilla. Mielenkiintoa piti yllä sekin, että kuvat olivat tiedostoni-mensä mukaisessa melko satunnaisessa järjestyksessä, eivät ajan tai aihepiirin mukaisesti. Näin siirryttiin rivakasti vanhan pitäjän kulmalta toiselle tai tunnelmasta toiseen.

Kooste kertoi oivallisesti tallen-nustyön tärkeydestä ja sen tuloksista. Tilaisuus itsessään muistutti kotiseu-tuiltojen merkityksestä.

– Hannu Rastas –

Johannes sisällissodassa

Kun sisällissota syttyi tammikuun 27. päivänä 1918, Johanneksessa oli jo vuosia kärsitty elokuussa 1914 alkaneen maailmansodan seurauksista. Työllisyys oli heikennyt, kun Uuraan satama hiljeni ja ja Rokkalan lasitehtaan toiminta lakka-si. Maailmansodan pitkittyessä pula elintarvikkeista paheni vuosi vuodelta: säännöstely alkoi ja hinnat alkoivat karata käsistä. Keinotteluluontoinen ruokatavaroiden vienti Pietariin kannatti hyvin, ja Pietarin-kaupan arvioidaan aiheutta-neen sen, että Karjalassa ruokapulasta tuli muuta maata pahempi.

Nälkä alkoi työntyä ansiotyöstä toi-meentulonsa saaneiden koteihin. Pienviljelijöiltäkin alkoi leipä loppua, sillä he eivät olleet viljan suhteen oma-varaisia vaan olivat tottuneet osta-maan leipäjauhonsa. Huhtikuussa 1917 Johannekseen perustettiin elintarvike-lautakunta. Se keräsi tiedon perheiden elintarvikevarastosta ja julkaisi kiellon, ettei kukaan yksityinen saanut myydä syömäviljaa muille kuin lautakunnalle, sekä kehotuksen että perunaa ja juuri-kasveja pitäisi viljellä mahdollisimman paljon.

Venäjältä oli aina saatu riittävästi leipäviljaa, mutta syksyllä 1917 alkoi näyttää siltä, että talven yli Suomen oli selvittävä oman tuotannon varassa. Johanneksen kunta päätti ottaa 300 000 markan lainan ja ostaa sillä muun muas-sa 350 000 kiloa jauhoja. Jauhoja tuskin saatiin enää mistään ostettua. Kuohunta yltyi emämaassa, bolševikit kaappasivat vallan lokakuussa. Vallankumouksen myötä raja sulkeutui. Se merkitsi lopul-lista suoneniskua Karjalan taloudelle: siihen päättyivät ansiotyöt Pietarissa ja kaupankäynti venäläisten kanssa.

Punaiset nousevat valtaan

Sisällissodan syttyessä Johannes jäi punaisen Suomen puolelle mutta si-vuun taistelualueesta. Karjalan pää-rintamaksi muodostui Antrean lohko. Rintamalinjojen sulkeutuessa vain viisi miestä pitäjstä pääsi valkois-ten puolelle: kaksi Karjalan rinta-malle ja Lavansaarelle kolme miestä. Kirkkoherra **Jonathan Gummeruksen** mukaan ”Johanneksen kuntaa, jonka asukkaat yleensä ovat rauhallista vä-keä, ei kapina pitkään aikaan koskenut, vaikka rajapitäjissä Wiipurin maaseu-rakunnassa ja Koivistolla punikkikapin-nan aallot rajuna kävivät”. Koulutkin toimivat, jopa pienimpien kiertokoulu.

Mutta kuten Gummerus myös kertoo, ”pitkin vuosia oli tässäkin kunnassa kuten mualla Suomessa propagandaa harjoitettu sanomalehtien ja muun kir-jallisuuden sekä agiteeruaamisen kautta tietoisesti sosialisti-aatteen eteen, luisu-en vähitellen täydelliseen anarkiaan, sillä seurauksella että kansan oikeuden käsitteet olivat, varsinkin ranta-alueella menneet aivan sekasin, että isänmaa ja esivalta käsitteet miltei kokonaan olivat hävinneet ja sijalle astunut petoa pahempi villihenki, luokkaviha ja omat luokkaedut edellä kaikkea”.

Sisällissodan syttyessä tapahtumien kulku yllätti niin valkoiset kuin pu-naisetkin. Sekä suojeluskunta että punakaarti olivat Karjalan mitta-puussa syntyneet varsin myöhään, toiminta oli molemmilla vasta alussa. Kunnallishallinto näyttäisi siirtyneen punaisille helmikuun 6. päivänä 1918. Kunnanvaltuustolle kuuluneita asioita hoiti nyt ”Johanneksen kunnan Työväen eduskunta”, jonka jäsenistä tiedossa ovat muurari **Arvid Vyyryläinen** Vaahtolasta, työmies **August Sainio** Kukkolasta, **Otto Seppä** Kaijalasta ja neljäntenä epäilemättä Vaahtolan kansakoulun opettaja **August Anto**, joka oli myös Johanneksen elintarvikekomissaari.

Järjestys- ja tuomiovalta, posti ja puhelinkeskus siirtyivät punaisille. Järjestysvaltaa oli valkoisten hallussa aina maaliskuun 7. päivään asti. Silloin erotettiin virastaan vuoden päivät poliisina toiminut **Anton Kontto**, joka syksyllä oli johtanut harjoituksia Kaijalan suojeluskunnassa. Konton erottamiseen mennessä sotaa oli käyty jo puolitoista kuukautta, ja Kaijalan työväenyhdistys oli jo helmikuussa ryhtynyt tutkimaan kylän suojeluskunnan asioita.

Maaliskuun 24. päivänä Wiipurin ja ympäristön vakoioluosaston miehet pidättivät Konton epäiltyinä kuulumi-sesta suojeluskuntaan ja veivät hänet Wiipuriin odottamaan jutun käsitte-lyä. Tilanne Kaijalassa kuumeni pidättämisen yhteydessä. Kun Konttoa lähdettiin viemään Wiipuriin, pidät-täjät saivat kylästä peräänsä kymme-niä, ”näköjään” kuitenkin aseettomia miehiä. Kuulusteluissa Kontto myönsi, että Kaijalaan oli edellisenä syksynä perustettu palokunnan yhteyteen yö-vahtijoukkue, joka piti vahtia varkaiden varalta. Itse hän sanoi olleensa syrjässä kaikesta vastavallankumouksellisesta toiminnasta, kuten myös valkokaartista.

Juttu päättyi Johanneksen vallanku-moustuomioistuimeen, jossa tuomarina toimi August Anto ja syyttäjänä Arvid Vyyryläinen, kunnan ylin järjestyksen-valvoja. Erottamisen yhteydessä Kontto oli luovuttanut valtiolle kuuluvat poliisin käsikirjan, amerikkalaisen revolverin ja käsiraudat. Pidätettäessä häneltä kuiten-kin löytyi ladattu brovninki, jonka hän oli aiemmin kertonut luovuttaneensa Koiviston nimismiehelle. Tässä hänen katsottiin toimineen omavaltaisesti ja ”pedollisesti”.

Huhtikuun 4. ja 13. päivinä istunut vallankumousoikeus katsoi toteennä-ytetyksi, että ”syytetyn Konton kotipaikalla on ampumaharjoituksia pidetty

ja hänkin on mukana ollut, mutta oi-keuden mielestä nämä harjoitukset ei kuitenkaan ole raskauttavina pidettävä, mutta on syytetty Kontto pidättäessään valheiden avulla itsellään valtion brov-ningin tällaisen kansalaissodan aikana menetellyt rikollisesti.” Kontto tuomit-tiin maksamaan sakkoa 300 markkaa sekä oikeudenkäyntikulut ja todistajien-palkkiot. Lisäksi hänen oli joka tiistai ja perjantai ilmoitauduttava Johanneksen järjestyspäällikön konttorissa. Mikäli Kontto ei täyttäisi oikeuden määräyk-siä, hänen omaisuutensa tuomittaisiin valtiolle menetetyksi.

Kun Konton tuomiosta päätettiin, Tampere oli kukistunut ja Raudun taistelu käyty. Punaisten tappio oli jo ovelta. Vielä huhtikuun 8. päivänä val-lankumousoikeus oli kuitenkin Työ-lehdessä haastanut Kaislahden kartanon isännän, kunnanvaltuuston puheen-johtajan **Vihtori Huidun** oikeuteen huhtikuun 18. päiväksi Johanneksen postitalolle, ”jossa häntä tullaan syyttä-mään vastavallankumouksellisuudesta”. Huitua ei oikeuteen saatu, vaan hänen onnistui piileskellä valkoisten tuloon asti. Gummeruksen mukaan Huitu oli ”kätkettynä Rokkalan lasitehtaan muutamassa ulkohuoneessa lattian alle kaivetussa kuopassa”.

Uuraaseen perustettiin myös punaisten naiskaarti, jonka neljästätoista jäsenestä useimmat olivat kotiapulaisia.

Tilanne Johanneksessa oli alkanut ki-ristyä punaisen hallituksen eli kansan-valtuuskunnan annettua huhtikuun alussa työvelvollisuusasetuksen, jonka nojalla punakaarteihin ja ensi sijassa sen työkomppanioihin alettiin ottaa pakko-keinoin miehiä katsomatta heidän poliittista kantaansa. Huhtikuussa pitäjän alueella tapahtui ainoa punaisen terrorin piiriin luettava veriteko, kun punaiset pyydystelivät metsiin pakko-ottoa pa-neneita miehiä ja ”jonkun ampuivatkin, johon pyydystelyyn ulkoseurakunnista erittäin Wiipurista oli miehiä määrätty”. Ammuttu oli **Taavetti Kaaprielinp. Kontto**, joka ”murhattiin” 9. päivänä huhtikuuta. Toinen surmansa saanut valkoiseksi luettu johannekselainen on **Vilhelm Aleksp. Ahokas**. Hänen kuo-linpaikkansa on Wiipurin maalaiskunta.

Nälkä on punikki

Työttömyyttä punainen hallinto pyrki hillitsemään perustamalla Johannekseen kolme laivanrakennustelakkaa: Uuraa-seen, Revonsaareen ja Kukkolaan. Tarkoitus oli rakentaa kansanvaltuus-kunnan tiliin moottorialuksia. Kullekin telakalle valittiin kaksi työnjohtajaa, Revonsaaren telakalle **Konsta Miettinen** ja **Salamon Reponen**, Uuraaseen **Konsta Närjä** ja **Henrik Immonen**, Kukkolaan **Anton Vinnari** ja **Gabriel Hörkkö**. Konsta Miettinen kuittasi 18. maaliskuuta saaneensa 60 000 markkaa Suomen Pankista nostettua laivan-rakennusrahaa.

Punaisten toimintaan osallistui lo-pulta kymmeniä henkilöitä. Pelkästään elintarvikelautakunnassa toimi eri-laisissa tehtävissä lopulta kolmisen-kymmentä henkeä. Perunavarastojen tarkastus alkoi helmikuun 26. päivänä, ja maaliskuun 20. päivänä kunnan eri piireihin määrättiin viljojen kokoajat. Kansanvaltuuskunta oli antanut pää-töksen, joka oikeutti takavarikoimaan viljaa. Salakuljetuksen varalta valittiin järjestysmiehet.

Elintarvikelautakunnan viimeinen päätös ennen vallan vaihtumista valkoisille koski kirkonkylän osuuskaupalle

kyntökilpailuissa palkinnoksi saatu hopeakuorinen kello. Viljo uskoi, että isä vaihtoi sen nälkäaikana ruokaan.

Punaisten alkuperäisen suunnitel-man mukaan Johanneksesta oli tarkoitus koota yksi pataljoona, yhteensä 440 mies-tä Uuraasta, Monolasta, Kivitokeesta, Revonsaaresta, Kukkolasta, Kaijalasta ja Vaahtolasta. Näin suurta määrää tus-kin saatiin kokoon. Monet kuitenkin lähtivät, koska punakaartissa oli ruokaa saatavissa.

Palkkaa naimattomalle punakaarti-laiselle oli luvassa 15 markkaa päivässä ja perheellisille vielä palkanlisää. Jo maaliskuussa punainen hallinto joutui kuitenkin vaikeuksiin sotansa rahoit-tamisessa, minkä jälkeen osa palkasta tuli rahakupongeina.

Suurta innostusta rintamalle lähtöön Johanneksen vasemmisto ei näytä tun-teneen, mistä puhuu myös kirkkoher-ra. Hän kirjoittaa, että ”Johanneksen punasten rauhallisuus suututti Johtoa Wiipurissa” ja ettei punakaartiin aluk-si saatu kuin kaksi kolme jäsentä ”ja sittemmin pakottamisella muutamia lisäksi, joille pääjohto Wiipurissa vaivoin taipui aseita antamaan heidän vähälu-kuisuutensa vuoksi”.

Niko Hörkön laatimassa terrori-tilastossa mainituista miehistä vain 12 oli kuulunut punakaartiin sodan alusta lähtien, helmikuussa kaartiin liittyi 16 miestä ja maaliskuussa 11, teloitetuista 5 ei kuulunut kaartiin.

Uuraalainen **Antti Oksman** oli puna-kaartissa esikuntapäällikkönä ja komp-panianpäällikköinä toimivat Vaahtolassa asunut **Johan Adam Weide** ja **Anton Koskelin** Lippolasta.

Kalle Ahokas Uuraasta väitti nälän pakottaneen punakaartiin. Hän muis-teli 1980-luvulla, miten maailmanso-dan takia työt alkoivat loppua ja leipä kadota näkyvistä. Nälkä oli kuningas ja samalla punikki: ”Mutta leipää oli pakko saada, eikä sitä ollut muualta saatavissa kuin punakaartin riveissä. Työmie ei halunnut kuolla nälkään ja niin lähti komppania toisensa jälkeen Wiipuriin ja sieltä edelleen, mihin mää-rättiin. Ravansaaren ja Tuppuran linnoi-tukset miehittiin Uuraan miehillä.” Ravansaarelle ja Tuppuraan taistelut eivät ulottuneet. Rintamalla henkensä menettäneet Johanneksen punaiset kaa-tuivat Valkjärven, Syvälahden, Pullilan ja Wiipurin taisteluissa.

Uuraaseen perustettiin myös pu-naisten naiskaarti, jonka neljästätoista jäsenestä useimmat olivat kotiapulaisia, jotka huonojen aikojen takia oli irtisa-nottu toimestaan.

Kaartin päällikkö oli 22-vuotias **Matilda ”Tilda” Kilappa**, joka kevääl-lä 1918 avioitui leipuri **Johan Qvistin** kanssa.

Naiskomppanian jäsenet toimivat lähinnä vartijoina kotiseudullaan, vain kirjurina Perkjärven aseman esikun-nassa työskennellyt **Hilja Neuvonen** on ollut lähellä sodan rintamalinjoja.

Kuuluisassa kuvassa Uuraan punaisesta naiskomppaniasta on 11 naista. Varusluettelo kertoo vahvuuden olleen 14: Ravansaarelta olivat Matilda Kilappa, Maria Laisi, Hilja Neuvonen ja Hilda Rakkolainen, Uuraasta Maria Karhu, Vilhelmiina Lindfors, Hilja Loikas, Tyyne Meriläinen, Olga Närjä, Hilja Pentti, Nelly Pesonen, Olga Sassi ja Olga Vyyryläinen. Olga Tuomiston kotipaikasta ei ole tietoa.

Kuva: Sotamuseo

Uuraassa levotonta

Kapinan alusta lähtien Uuraassa oli levottomampaa kuin muualla pitäjäsä. Sen selittää elintarvikepula, joka Uuraassa oli vielä muuta Johannesta kovempi. Sataman työnantajapuolen asenteita kuvaa A. Ahlström Oy:n paikallisjohtajan **Uuno Tolosen** kertomus vuodelta 1918. Tolosen sanailu on ajalle tyypillistä kielenkäyttöä, jollaisella sodan osapuolet kilvan halvensivat toisiaan:

”Kuten muuallakin Suomessa rupe-si kehittymättömin kansanaines s.t.s. työväki kaikenlaisten kiihottajain yllyttämänä vaatimaan täällä itselleen määräämisvallan miltei kaikissa asioissa. Missä tämän kiihotuksista villiintyneen lauman vaatimuksia vähänkin vastustettiin, siellä vastustajat uhkauksilla ja asevoimalla pakotettiin alistumaan. – Etenkin työnantajat joutuivat tämän roskajoukon silmätiukuiksi.”

Punaiset vaativat Uuraassa hätäaputoiden järjestämistä työttömille, urakkatöiden poistamista, määrätyn työläisluvun töissä pitämistä, yleistä palkkojen korotusta ja palkan maksamista viikoittain. Helmikuun 1. päivänä aseistetut punakaartilaiset vaativat työväen eduskunnan nimissä Toloselta 2 000 markkaa luovutettavaksi ”muka paikkakunnan hätää kärsiville” ja uhkasivat vangita hänet kolmen neljän tunnin kuluttua, ellei rahoja kuuluisi. Samanlaisia uhkauksia saivat muutkin työnantajat.

Kului muutama päivä, ja punakaarti takavarikoi Ahlströmin henkilökunnalta näiden asept, ”jotka sille tielleen jäivätkin. Villiintyneet ja raastuneet laumat olivat nyt päässeet oikein mieli-työhönsä. Yksityisen omistusoikeudelle ei pantu enää mitään arvoa. Otettiin mitä haluttiin, vangittiin kuka haluttiin.” Huhtikuun 23. päivänä vankeina olivat Tolonen itse, konttoristit **Pusa** ja **Kouki** sekä työnjohtaja **Peltonen**. Tolonen kuitenkin pääsi heti vapaaksi Englannin konsulin avulla, muut vapautuivat neljän päivän kuluttua.

Silmiin pistää, ettei Toloselta heru vähääkään ymmärrystä sille, että Uuraassa monet todella olivat hätää kärsimässä. Jo helmikuussa 1918 Uuraasta tuli pyyntö, että elintarvikelautakunta luovuttaisi ”mahdollisia liikeneviä perunoita kun heidän piirissään on nykyään ankaraa nälkää”. Uuraaseen luovutettiinkin Kaislahden hovista 20 hehtolitraa perunoita, joista hoville maksettiin 45 markkaa hehtolitralta. Tämä oli ensimmäinen punaisen vallan aikana suoritettu elintarpeiden takavarikointi.

Kun sota päättyi punaisten tappioksi, heitä pakeni laivoilla Venäjälle sekä Viipurista että Uuraasta. Jo huhtikuun 10. päivänä venäläinen jäänsärkijä Jermak oli murtanut väylän Viipurista Uuraaseen, ja 24. päivänä Viipurista tuli Uuraaseen laiva nimeltä Jalo, jossa kansanvaltuuskunta **Edvard Gyllingä** lukuun ottamatta pakeni Venäjälle jättäen joukot oman onnensa nojaan. Pietariin Jalossa matkasivat myös **Aleks. Roininen** Huistuppulasta ja **Tuomas Pentti Antton Sjögren**, ”punakaartiin kiihottaja” Niemelästä.

Koneenkäyttäjät **Otto Adamsson** Niemelästä pakeni Lokki-laivalla, ja naiskomppaniasta **Hilja Loikas**, **Nelly Pesonen** ja **Olga Tuomisto** Juustila-nimisessä laivassa. **Kalle Ahokas** loikkasi Makslahti-laivaan. Hän palasi Suomeen 9.2.1919 ja vangittiin saman tien. Silloin ei enää kuolemantuomioita jaettu. Myös Hilja Loikas ja Nelly Pesonen palasivat jossain vaiheessa takaisin kotimaahan samoin kuin Otto Adamsson ja Tuomas Pentti Antton Sjögren.

Kaislahden taistelu

Rintamalinjoilta sivussa olleessa Johanneksessa syntyi yllättäen taistelu huhtikuun 28. päivänä, kun Viipurista

Pohjois-Savon rykmentin II pataljoonan miehiä matikkakeitolla vallatussa Uuraassa. Terroritilaston mukaan Savon jääkärit olivat ”paikallisesikunnan toimesta murhanneet” Joel Liimataisen ja Salomon Sairasen. Kuva: Sotamuseo

paenneen noin tuhannen punaisen oli onnistunut murtautua etelään valkoisten saartorenkkaan läpi. Taistelu käytiin Kaislahden kartanon mailla, jossa punaisia vastassa oli jääkäriluutnantti **Ilmari Relanderin** johtama kuutisen-kymmentä miestä käsittänyt eskadroona. Raskaita tappioita koettuaan eskadroona vetäytyi ylivoiman edessä Makslahteen: kaatuneita oli yksitoista, haavoittuneita yhdeksän ja kaksi miestä jäi punaisten vangeiksi.

Kun valkoisten oli pakko perääntyä Kaislahdesta, Vaahtolan asukkaat joutuivat kauhun valtaan huhun kertoessa, että punaiset tulevat perässä ryöstäen ja polttaen kaiken tielleen osuvan. Ryhdyttiin pohtimaan pakoa saariin. Pappilan väki lähti Kirjolan hoviin Ruotsin lipun turviin. Huhu oli peräton. Punaiset vetäytyivät Kaislahdesta Niemelän kautta Uuraaseen ja ryhtyivät valmistelemaan pakomatkaa. He ottivat käyttöönsä ainakin Ahlströmin omistaman höyrylotja Nallen, josta oli varoiksi irrotettu joitakin koneenosia. Punaisten monttöörit saivat Nallen vuorokaudessa kuntoon korvaamalla puuttuvat osat muista laivoista ottamillaan osilla ja ehtivät Venäjälle.

Uuraassa punaisten valta kukistui lopullisesti 30. päivänä huhtikuuta. Vaikka Uuraasta oli paennut väkeä, vielä riitti pidättettäviä. Eräs raportti kertoo valtaajien ottaneen Uuraasta heti kolmesataa vankia, joita ”lastattiin laivaan Viipuriin vietäväksi”. **Uuno Tolonen** kuvaili, miten valkoisten saapuessa ”tunsi jokainen tulleensa vapautetuksi miltei 1/2 vuotta kestäneestä hirveästä painajaisesta ja olevansa jälleen ihmisten ilmoilla”.

Myös Kirjolan hoviin tuli viesti, että punaiset olivat oikeisseet Uuraaseen ja että pitäjässä oli jälleen valkoisia joukkoja. Pappilan väki palasi kotiin ”kiitäen Jumalaa, joka viime hetkellä oli uhkaavan vaaran torjunut”. Pappilan kartano oli täynnä sotilaita, ratsuhevosia ja kuormastoa. Viipurissa viimeiset punaiset taistelijat antautuivat 29. päivänä huhtikuuta. Gummeruksen mukaan ”kanuunat olivat kaiken aikaa jyrisseet Viipurissa: Kello ½ 2 päivällä taukoo yhtäkkiä pauke – oudon hiljaista on – ja pysyy ... Jumalalle kiitos! vapautus vihdoin saavutettu.”

Sodan jälkinäytös

Toukokuun 2. päivänä Johanneksen kirkossa oli kiitosjumalanpalvelus Kaislahdessa kuolleiden valkoisten soti-

laiden muistoksi. Kaatuneet olivat: luutnantti **Tuure Brommels** Vaasasta, **Juho Jormanainen** Tuupovaarasta, **Jaakko Huurinainen** Ilomantsista, **Artturi Surakka** Joensuusta, **Otto Pelli** Liperistä, **Wilho Tuononen** Polvijärveltä, luutnantti **Oskari Weckman** Helsingistä, **Matti Pelkonen** ja **Juuso Pelkonen** Räisälästä, **Arvid Uljas** Lappeenrannasta ja **Evert Hätönen** Heinjoelta. Jumalanpalveluksen jälkeen kaatuneiden arkut kuljetettiin haudattaviksi kotipaikkakunnilleen.

Samaan aikaan kun valmistauduttiin muistojumalanpalvelukseen, jatkuivat pitäjän punaisten vangitsemiset, jotka olivat ryöpsähtäneet käyntiin heti Johanneksen jouduttua valkoisille. Sotilaspäälystyt, kenttäoikeus ja suojeluskunnan esikunta istuivat Kaislahden kartanossa. Siellä päätettiin, ketkä oli heti päästettävä päiviltä, ketkä siirrettävä vankileirille odottamaan tuomiota. Esikunta oli **Lauri Airikan** mukaan koottu eri puolilta pitäjää.

Sodan jälkeen sankarimuistomerkeistä tuli valkoisten yksinoikeus. Kaislahdenkaan vapaussankareita ei unohtettu, vaan Vihtori Huitu pysytti mailleen taistelun muistomerkkin, johon tulivat yhdentoista kaatuneen nimet. Omia vapaussankareita pitäjässä ei muistettaviksi ollut. Toinen maailmansota vapautti pannasta punaiset, ympäri Suomea kohosi patsaita vakaumuksensa puolesta kaatuneille. Karjala oli silloin menetetty, luovutetun Karjalan punaisille tovereille patsaan pystyttivät venäläiset vuonna 1961.

Suomen sotasurmat -tietokanta kertoo Johanneksessa kirjoilla olleiden sisällissodassa kuolleiden punaisten määräksi 71, muita teitä vastaan on tullut lisää kolme nimeä. Johanneksessa teloitettiin 18 henkeä, Kuolemajärvellä 1, Viipurin vankileirillä ammuttiin vielä 6, taisteluissa kaatuneita oli 15, kadonneita 4 ja eri vankileireillä kuoli nälkään ja tartuntatauteihin 28 henkeä.

Arvid Vyryläisen valkoiset vangitsivat toukokuun 1. päivänä ja murhasivat 4. päivänä ”ampumalla. Suojeluskunnan esikunnan toimesta. Vaasan rykmentin 2 sotilasta ampu.” August Sainio menetti henkensä ilmiannosta ”tuntemattomien” käsissä. Punakaartin esikuntapäällikkö Antti Oksman teloitettiin Johanneksessa huhtikuun viimeisenä päivänä, kompanianpäällikkö **Johan Adam Weide** kuoli Tammissaaren vankileirihelvetissä lokakuun 11. päivänä.

Terroritilastossa **Simo Karhu** Karhulasta on ainoa, jonka surmaajiksi mainitaan pitäjän omat miehet: ”Teloitettu

Johanneksessa tutkimatta vangitsemispäivänään suojeluskunnan päällikköjen toimesta.” Muiden pitäjässä teloitettujen ampujia olivat Vaasan rykmentin sotilaat, Savon jääkärit, Pohjanmaan jääkärit ja tuntemattomat. August Sainion lisäksi **Aksel Böök**, **Salomon Puhakka**, **Anton Hiiri** ja **Armas Luukkonen** menettivät henkensä ilmiannosta.

Armas Luukkosen äiti, 44-vuotias työmiehen vaimo **Hilda Luukkonen** Koselta, yhdeksänhenkisen perheen äiti, murhattiin Johanneksessa toukokuun 7. päivänä syytettynä kiihottamisesta punakaartiin. Hilda on ainoa, johon on liitetty niin sanottu kidutuskertomus: ”Valtimot katkaistu, rinnat leiketty ja sitten ammuttu.” Tiedossa tuskin on perää. Kidutuskertomuksia esiintyi molemmin puolin rintamaa koko sodan ajan. Kertomusten psykologinen voima oli tavaton, mikä ilmeni muun muassa siinä, ettei niitä kummaltakaan puolelta yritetty kiistää, vaikka oli osoitettavissa, ettei tieto pidä paikkaansa.

Vaikka terroritilaston tiedot ovat osin puutteelliset ja jossain määrin varmaan epätarkat, terroritilasto kertoo kuitenkin juuri sen, mihin Johanneksen vemmisto aikoinaan uskoi, mistä siellä puhuttiin ja mikä siirrettiin perinnöksi jälkipolville. Sisällissodan katkera muisto eli. Vielä eräällä 2000-luvun Johanneksen-matkalla tämän kirjoittajalle kerrottiin ’kahden kesken’ Hilda Luukkosen kidutuskertomus.

Toukokuun 3. päivänä kuolemanpartio teloitti Revonsaaressa kaksi miestä ja Koskijärvellä puolestaan kolme. ”Syyttömästä ne männiit”, sanotaan Koskijärven kyläkirjassa. Samalla lailla syyttöminä pidettiin varmaan Revonsaaren miehiä, joiden kuolinpaikalla Hankalansuon nurkalla kasvaa vanha petäjä, johon veistetty risti on edelleen näkyvissä.

Kaikkia kyliä valkoinen terrori ei koskettanut. Esimerkiksi Ämmäsuonmäeltä ei Viljo Roinisen kertoman mukaan teloitettu ketään. **Anton Stykki** oli kirjoittanut ”takuupaperit, ettei heille saa tehdä mitään, ovat kunnollista väkeä. – Isäkin kiväärimiehet kävi kaksi kertaa hakemassa, jäi siihen kun näytti paperin.” Anton oli eronnut työväenyhdistyksestä, kun ”**Yrjö Stykki** kävi valkiaa kaartiin”. Viljon setä **Hannes** oli ollut punakaartissa, ”sai luovutettua kivääriin **Jaakko Riikoselle**”.

Kun Uuras joutui valkoisten haltuun, suurin osa komppanian naisista vangittiin ja vietiin Viipurin keskuskasarmille odottamaan tuomiotaan. Matilda

Kilappa-Qvist teloitettiin toukokuun 9. päivänä 1918 ilmeisesti Viipurin koirien hautausmaalla. Muiden vähemmän vaarallisten naisten tuomioksi tuli lopulta kolme vuotta ehdollista.

Johanneksessa vangittiin terroritilaston mukaan 275 miestä ja 20 naista, joista vapautettiin 115 ja 160 sai tuomion. Valtiorikosoikeudessa tuomittujen yleinen tuomio oli neljä vuotta kuritus-huonetta ja kuusi vuotta ilman kansalaisluottamusta. Kansalaisluottamuksen menettäminen merkitsi samalla äänioikeuden menetystä.

Lauri Airikka kertoo kirjassaan Kappale Johannesta, että sodan päätyttyä ilmennyt voittajan leppymättömyys ”herätti katkeruutta niidenkin mielissä, jotka henkeen ja vereen olivat valkoisen Suomen puolella, varsinkin Johanneksessa, jossa tuo talvi silti kaikista vaikeuksista huolimatta oli saatu vietää suhteellisen inhimillisissä oloissa”.

Airikan sanat kertovat, että langetetut tuomiot olivat ankaruudessaan vastoin kansan oikeustajua. Mutta koska sota päättyi Karjalassa, voittajien kostosta ja rangaistuksesta tuli muuta Suomea kovempi. Kyse oli myös siitä, että luomalla pelkoa pyrittiin takaamaan, että voittajien luomaa valtajärjestelmää oli toteltava.

Valta vaihtuu, pula jatkuu

Vallan vaihtuessa elintarvikelautakunta luovutti huhtikuun 30. päivänä tehtävänsä väliaikaiselle lautakunnalle. Kokouksessa keskusteltiin, ”mihin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä, kun paikkakunnalla on nykyään suuri puute elintarpeista”. Päätökseksi tuli, että siemenkauroista jauhatetaan noin 4 500 kiloa, jotka jaetaan korttia vastaan kuluttajille. Helpotusta tuli ilmeisesti myös siitä, että Viipurista löytyi rautatievaunu, joka sisälsi punaisten tilaamaa Johannekselle kuuluvaa viljaa.

Toukokuun 5. päivänä koolla oli jo uusi elintarvikelautakunta, jonka tehtävä ei ollut sen helpompi kuin edeltäjänkään. Kuten punaisen vallan aikana, nytkin ruokaa etsittiin kaikkialta, mistä sitä suinkin oli saatavissa. Virolahdelle, Miehikkälään ja Joensuuhun lähetettiin miehiä hankkimaan voita. **A. Riikosen** onnistui hankkia Tytärsaarelta sata hehtolitraa perunoita ja kuusitoista astiaa suolasilakoita. Kesäkuun 2. päivänä **J. Mänty** valtuutettiin ”käymään Elintarvehallitukselle tekemään selvää vaikeasta elintarvepulastamme”. Pahin puute oli aina syömäviljasta, jälleen jauhatettiin 2 000 kiloa kauraa jauhoiksi.

Helpotusta pulaan oli odotettavissa vasta uuden sadon myötä, mutta sen varmistamiseksi kevätkylvöihin piti olla riittävästi siemenviljaa ja -perunaa. Uutta siementä oli löydettyä jauhatettujen tilalle. Vihtori Huitu olikin saanut tilattua kuntaa varten suurehkon määrän kauraa, ohransiementä tilattiin kaksisataa hehtolitraa, ja juurikasvien siementä punaiset olivat jo ehtineet ostaa riittävästi. Vähitellen pula rupesi hellittämään. Elintarvikelautakunta voitiin lakkauttaa toukokuussa 1920. Se oli toiminut keskeytyksettä kolme vuotta.

Huunolaisilta on perimätieto, jonka mukaan vaikeimman ruokapulan aikana saarelaiset pyydystivät alleja, joita Suomenlahden saaristossa oli kevätkuon aikana mutta varsinkin syksyisin monituhantisia parvia. Alli on syväsuukeltaja, joka etsii ravinnokseen kalanpoikasia, äyriäisiä ja nilviäisiä. Kalastajat laskivat verkkonsa mereen allien syöntipaikoille, jolloin linnut sukeltaessaan jäivät verkkoihin kiinni. Alleja keitettiin, paistettiin ja suolattiin jopa talven varalle sekä kuljetettiin nälkää näkevään Viipuriin.

Lappalaiset ovat uskoneet onnettoman vainajan hengen asettuneen alliin ja tunteeet allia kohtaan pelonsekasta kunnioitusta. Vuonna 1918 Suomessa piisasi onnettomien vainajien henkiä ...

– **Pirkko Kanervo** –

Edla-mummo

Mummon selkä oli kumara. Se ei oienut enää millään keinolla. Kipujakin oli, mutta niitä piti vain sietää. Hota-pulveri auttoi jonkin aikaa pahempiin särkyihin. Mutta mummo oli sitkeä. Hän ei valittanut. Huivin ja harmaitten hiuksien alta vilkkuivat iloiset silmät. Mummon käsistä näki, että niillä oli tehty paljon työtä. Karheat ja kovat ne olivat, mutta niin lempeät, kun hän silitti lapsen hiuksia. Sellainen oli Edla-mummo.

Hän oli äitini äiti, Edla Virjonen, Karjalankannaksella syntynyt ja Kolmikesälän kylässä suuren osan elämästään elänyt, joutunut jättämään kahdesti rakkaan kotinsa ja ajautunut aina Varsinais-Suomeen asti. Siellä hän asui poikansa luona ja joutui tekemään paljon raskaita maataloustöitä.

Minun mielestäni Edla-mummo oli jo kovin vanha. Olinhan itse vasta alle kymmenkesäinen tyttönen. Suuri ihmettelyn aihe oli mummon kumara selkä. Äiti kertoi, että se oli tullut kovasta työstä. Toinen ihmettelyn aihe olivat mummon valkoiset hampaat. Ne olivat vielä vanhanakin ehjät ja taatusti omat. Ei tainnut olla reikiä eikä niitä edes pesty. Ihmeellisesti ne vain pysyivät mummon suussa.

Muistan kuin eilisen päivän, kuinka jännittävää oli odottaa mummoa vierailulle. Junamatka oli hänellä pitkä, aina Liedosta Lappeenrantaan saakka ja sieltä vielä kymmenen kilometriä pienelle Muukon asemalle. On täytynyt mummon olla rohkea, kun uskalsi siihen aikaan tulla yksin aikamoisen matkan nyyttiensä kanssa.

Jo hyvissä ajoin ennen junan saapumista menimme äidin ja siskojen kanssa asemalle mummoa vastaan. Pientä kärritietä piti kulkea kolme kilometriä, ennen kuin olimme perillä.

Jo kuului junan vihellys mutkan takaa ja paksu savupilvi nousi ilmaan veturin savupiipusta. Hitaasti ja arvokkaasti juna pysähtyi, ja punalakkinen junanlähetäjä hyppäsi ketterästi ulos lippu kädessään. Silmät pyöreinä jännityksestä tuijotimme vaunujen ovia. Missähän vaunussa mummo olisi? Ihmisiä rupesi lappamaan höyryiselle asemalaiturille. Ei näkynyt mummoa missään.

Itkun jo kakistellessa kurkkua osui katse viimeisen junavaunun rappusille. Sieltähän se meidän mummokulta köm-

pi alas kimpsut ja kampsut käsissään. Kiireesti kipaistiin vastaan ja taidettiin vähän ujestellakin. Mummon silmät loistivat kuin pienet tähdet jälleennäkemisen riemusta. Äiti otti mummon kantamuksia ja niin lähdettiin patikoi-maan kotiamme kohti. Mummolta ei puhetulva loppunut. Olihan siitä pitkä aika, kun viimeksi tavattiin. Juttua riitti aina kotiin saakka ja siinä haastellessa matkakin sujui ihan huomaamatta.

Pian pilkistelikin uuden uutukainen, punamullalla maalattu kotimme puiden takaa. Isä ja Tapio-veljeni olivat sen rakentaneet vanhan, huonokuntoisen talon viereen. Nyt olisi hyvä pitää tupaantuliaisia, kun saatiin mummokin mukaan. Pienen lepotauon ja kahvikupposen jälkeen seurasi jännittävä hetki, kun mummo rupesi aukomaan nyyttejään. Me lapset katsoimme innoissamme, mitä sieltä löytyisi. Olihan siellä herkkuja. Omien kanojen munia, melkein kaikki ehjiä, vaikkei siihen

aikaan tainnut munakkenoja ollakaan. Oli keltaista, tuoksuvaa voita kauniisti voipaperiin käärittynä, tuoretta leipää ja ternimaitoakin. Näistäpä äiti laittaisi meille herkkuruokaa.

Iltaisin kerrottiin tarinoita ja mummo muisteli menneitä aikoja Karjalassa. Siellä hän eli pientilalla Salomon-äijämme kanssa. Tuolla Karjalan kultailla varttuivat äitini ja enonikin aikuisiksi mummon hyvässä hoidossa.

Aika oli tehnyt tehtävänsä. Jäi vain muistot, jotka palautuivat mieleen kul-taisin reunuksin. Kaipuu menneisiin aikoihin loisti Edla-mummon kirkkaista silmistä. Hymykin oli herkässä. Me lapset saimme kertoa asioitamme mummolle, ja aina hän myhähteli tyytyväisenä. Hänellä oli paljon aikaa kuunnella meitä.

Pian oli pariviikkoinen kulunut ja mummon piti lähteä kotimatkalle. Iso ikävä jäi kaihertamaan pienen tytön sydänalaa.

– Ella Heino –

Tupaantuliaispäivänä otettiin kuva uuden kodin rappusilla, vuosi 1950.

Muisto Johanneksen Metsäkylästä

Niin kuin me johannekselaiset muistamme, oli kylässämme Koivusen kauppa. Rouvan entinen mies oli poliisi nimeltään Ranki. Hän harrasti moottoripyöräilyä kaverinsa Luostarisen kanssa. Kerran miehet lähtivät ajelulle ja Ranki otti meillä asuneen vuokralaisen Korhosen Emilin kyytiin. Kun oli jonkin matkaa ajettu, vaihtoi Korhonen Luostarisen pyörän kyytiin. Ranki lisäsi tämän jälkeen vauhtia. Hän menetti pyöränsä hallinnan, pauskautui päin sähköpylvästä ja menetti henkensä.

Olin sitten hautajaisissa. Tämä tapahtui ehkä vuonna 1938, olin silloin 13-vuotias. Näytti oudolta ja hurjalta, kun pihalle oli tuotu onnettomuuspyörä romuna. Korhosen Emilille kävi tuuri, että oli vaihtanut kuskia ennen vahinkoa.

Myöhemmin rouva Ranki otti kauppaan ”apulaisekseen” Rokkalan hovin pehtori Koivusen. Pariskunnan nimen mukaan kauppa sitten sai nimen Koivusen kauppa. Asuimme kaupan naapurissa ja olimme tuttuja kaupanväen kanssa.

Turussa 11.3.2018
– Aaro Ala-Outinen –

Tuhkarokko

Suurella valurautapannulla tirisi herkullisia, rapeareunaisia kakkaroit. Ne olivat pienen pieniä pyörylöitä eikä niitä suuria, joita tavallisesti paistettiin. Houkutteleva tuoksu levisi kamarin puolelle uunin pankolla makaavan tytön nenään. Äiti laittoi pari kakkaraa pienelle lautaselle ja ripotteli sokeriakin päälle. Sitten hän vei lautasen työlle.

Ella sairasti. Kuume oli noussut rajuna ja vilunväreet värisyttivät pientä kehoa. ”Kyl hää on nyt tosi kipiä, ko pienet kakkaratkaa ei maistu”, sanoi äiti isälle ja laittoi lämpöisen täkin Ellalle peitoksi. ”Mie en saa häntä juomaa ies tuota mustaviinimarjamehhuu. Kuumemittarkii näyttää neljääkymment”, totesi äiti hyvin huolestuneena. Isä koetteli Ellan tulikuumaa otsaa ja sanoi: ”Pittää vissii viii hänet Kuutenjelmille lääkärii.”

Oli talvi. Linja-autolle oli matkaa kolme kilometriä. Rataa pitkin kulkien matka lyhenisi kuitenkin ainakin kilometrillä. Ella puettiin paksuihin talvivaatteisiin ja ympärille kietaistiin vielä lämmin villti. Päähän laitettiin äidin villahuivi niin ettei näkynyt muuta kuin silmät pienestä rakosesta. Jalassa oli toppöset ja käsissä paksut tumput. Nyt vain koko paketti isän tekemän ison potkurin kyytiin. Kaulaliinalla kiedottiin vielä potilas kiinni selkänojaan, ettei vain putoaisi kesken matkan.

Äiti lähti työntämään hikipäässä kelkkaa linja-autopysäkille päin ja sai potkurin kulkemaan rautatiekiskojen välissä. Onneksi ei tullut junaa. Kaipa isä ja äiti tiesivät junien aikataulut. Eihän niitä järin paljon tainnut kulkea siihen aikaan. Päästiinhän sitä vihdoin linja-autolle ja sillä hurautettiin Lappeenrantaan.

Vanha kunnanlääkäri Godenhjelm kuunteli ja koputteli ja totesi, että tytöllä on tuhkarokko. Rohtojakin taidettiin saada ja kotimatka voi alkaa. Onnellisesti päästiin takaisin kotiin. Väsynyt äiti pönnäsi Ellan uuninpankolla pehmeitten vällyjen alle. Uunin vierustalla oli isän tekemä halkolaatikko. Äiti kertoi, että olin yöllä kuumehoureissani huutanut: ”Äiti, äiti. Mie putosin puulaatikkoo!”

Kun pahin kuume oli ohi, jaksoi punaisenkirjava potilas jo nousta istumaan. Mustaviinimarjamehu maistui pahalta, mutta pienet kakkarat kelpasivat jo. Isosisko Annikki lupasi ostaa Lappeenrannasta Ellalle nukenpään. Hän ompelisi sille var-talon ja vaatteet. Niinpä seuraavana päivänä Riitta muutti kaupanhyllältä Ellan viereen uuninpankolla. Riitalla ei ollut vielä muuta kuin pelkkä pää, mutta kun sen peitti kaulaa myöten peitolla, voi kuvitella, että se oli kaunis kokonainen nukke.

Äidin hellällä hoidolla ja Riitan läsnäololla alkoi tuhkarokkokin helpottaa. Enää ei tarvinnut maata uuninpankolla, ja mustaviinimarjamehu säästettiin seuraavan potilaan varalle. Mutta kalanmaksäöljyn haju tuntui voimakkaana, kun äiti lusikoi sitä lasten suuhun.

– Ella Heino –

Kotiseutumatka Viipuriin ja Johannekseen 10.–12.6. 2018

Matkan kohteena ovat Johanneksen ”Ylämaan kylät”, Kajjala, Koskijärvi, Tikkala, Karhula, sekä Vaahtola ja tietysti Viipuri. Viipurissa on uutta nähtävää mm. Alvar Aallon suunnittelema Viipurin kirjasto, joka on avattu marraskuussa 2013. Uutena kohteena on ravintola Espilä Torkkelin puistossa. Uno Ullbergin suunnittelema Viipurin taidemuseo/ Eremitaasin Viipurin filiaali ja vanha, historiallinen Viipurin linna museoineen sekä Monrepos’n puisto ovat kaikki tutustumisen arvoisia. Johanneksen kyläkohteissa on aikaa olla n. 5 tuntia. Ilta Viipurin Pyöreässä tornissa on kokemus. Matka tehdään yhteistyössä Johannes-Seuran ja Vistamatkojen kanssa.

Matkan aikataulu, reitti ja ohjelma 10.6. (sunnuntai) Lieto-Turku-Paimio-Helsinki-Porvoo-Hamina-Vaalimaa-Viipuri

Lieto/Shell piha.....	klo 5.35
Turku/linja-autoas. Läntinen katu (kadunreuna, tilausajolaituri 9).....	6.00
Aninkaistenkatu-Uudenmaankatu-Uudenmaantie-110 tietä Kaarina/entinen Paraisten tienhaara.....	6.15
Piikkiö/entinen OP:n pysäkki (110 tien varressa).....	6.25
Paimio/Vistamatkat, Vistantie 24.....	6.40
Halikko/Desing Hill (tarvittaessa).....	7.05
Salo/Piihovi (tarvittaessa).....	7.10
Suomusjärvi/TB-Kivihovi (tarvittassa).....	7.30
Lohja/ABC-Routio (tauko).....	7.50-8.20
Helsinki/Kiasman pysäkki, Mannerheimintie.....	9.10
Karhula/ABC-Amiraali (ruokailumahdollisuus).....	10.50-11.50
Vaalimaa-Ylä-Urpala/tullit + Viipurin Veikot.....	12.50-14.30

Viipuri/hotelli Viipuri, majoittuminen • Päivällinen hotellissa tai Espilässä

11.6. (maanantai) Viipuri ja Johannes,Vaahtola-Kajjala-Koskijärvi-Karhula-Tikkala

Aamiainen hotellissa. Lähtö klo 9.15 Johannekseen. Käymme ensin Vaahtolassa kirkon paikalla ja hautausmaalla. Jatkamme bussilla kylille, ensin Kajjalaan, sitten Koskijärvelle, Tikkalaan ja Karhulaan. Kylillä oloaika n. 5 tuntia. Kahvit bussin keittiöstä kylällä (paikka sovitaan tarkemmin). Paluu Summan kautta Viipuriin. Vaihtoehtoisesti voi päivän viettää ”kaupunkilomana” Viipurissa tutustuen kaupungin nähtävyyksiin ja ostoksia tehden. Päivällinen on Pyöreässä tornissa.

12.6. (tiistai) Viipuri + kotimatka Vaalimaa-Helsinki-Turku-Lieto

Aamiainen hotellissa, ostosaikaa aamupäivällä. Huoneiden luovutus ja tavarat bussiin klo 9.45. Käydään pellavakaupassa ja sieltä Karusell tavarataloon ja kaup-patorille, josta kotiinlähtö klo 13.00. Ajo Vaalimaalle, tullit ja taxfree ostokset. Vaalimaalta jatkamme Karhulaan, jossa ruokailumahdollisuus ABC-Amiraalissa. Tauko myös Lohjalla. Turkuun tuloaika n. klo 21 tienoilla.

Matkan hinta 264€/hlö + viisumi 75 €/henk sisältää seuraavat palvelut:

- ◆ bussimatkat ohjelman mukaan hyvin varustetulla bussilla
- ◆ majoitus Viipurissa hotelli Viipurissa H2 huoneissa
- ◆ aamiainen x2 + päivällinen x2 + bussikahvit kylällä
- ◆ Johannes-Seuran matkaemännän ja Vistamatkojen kuljettajan palvelut
- ◆ viisumi+Viisumipalvelukeskuksen palvelumaksu +Fennian matkustajavakuutus, sekä rekisteröintivero Venäjän valtiolle sekä viisumin täyttökustannus

Lisämaksusta:

H1 huoneliä 45 € (jos et varaa matkaa huonetoiverin kanssa varaudu maksamaan H1 lisä). Mahdolliset taksi-kuljetukset, pääsymaksut tms.

Matkan hinta perustuu 20.1.2018 mennessä julkaistuihin ja kyseisenä päivänä voimassa oleviin hintoihin, tariffeihin, valuuttakursseihin ja veroihin sekä sovit-tuun minimilähtijämäärään. Niiden muuttuessa pidätämme oikeuden muuttaa hintoja vastaavasti. Peruutus- ja matkaehdot matkatoimistosta.

Muita yksityiskohtia:

Varausmaksu 100 €/henkilö ilmoittautumisen jälkeen.

Loppumaksu 164€/henk. + 75 €/henk. (viisumipaketti) 2.5. mennessä.

Viisumiohjeet ja lomake lähetetään ilmoittautumisen jälkeen, samoin laskut va-raus- ja loppumaksuista. Viisumipapereiden palautus 2.5. mennessä. Viisumia varten tarvitaan hyväksytty, mustavalkoinen passikopio kuvasivuaukeamasta ja 1 kpl passikuva (ei 6 kk vanhempi). Passin tulee olla voimassa 6 kk matkan päättymisen jälkeen.

Varaukset Liisa Katajaiselta puh. 040 7410425 tai Vistamatkat Oy Inkeri Santalalta puh. 040 5807343, myös sähköpostilla asiakaspalvelu@vistamatkat.fi.

A B C

KOULUMUISTOJA

D E F

Opintielle oudoissa oloissa

Syksyllä 1939 alkanut koulutie jatkuu uudelleen kotikylässä, mutta muutos on tulollaan.

Kesän (1943) touhujen jälkeen koulu alkoi taas syksyllä, edelleen normaali-aikaa myöhemmin. Nyt olin jo viidesluokkalainen. Opettaja Kettunen siirtyi opettamaan viidettä sekä kuudetta luokkaa, joten minulla pysyi sama opettaja. Koululuokkakkin oli vähän kohentunut – oli saatu oikea kolmiosainen liitutaulu sekä käytetty urkuharmooni. Lienevät muutkin opetusvälineet saaneet täydennystä ja olosuhteet olivat aika hyvät.

Sota-aika pisti kuitenkin sormensa peliin. Talvella kovimpien pakkasten aikaan oli ylimääräinen viikon loma, ettei koulutiloja tarvitsisi lämmittää ja halkoja säästyisi. Ajan kuvaan kuuluivat erilaiset talkoot ja keräykset. Talkoomerkit kiiohokeina keräsimme romua, paperia, luita, pihkaa ja kaikkea muuta millä saattoi olla merkitystä raaka-aineena. Viihtyvyydestäkin pidettiin huolta. Joulu- ja keväthuhlien lisäksi järjestettiin äitienpäiväjuhlia ja ainakin kerran

erityinen lasten juhla. Tilaisuuksissa oli koululaisten ohjelmanumeroita. Kevättalvella 1944 oli viihdytysrintamalla erikoinen tapahtuma. Koululla oli Kaijalan osuuskupan järjestämä ilta, jonka ohjelmaan sisältyi elokuvaesitys. Tämä veti meitä koululaisia puoleensa magneetin lailla ja tupa oli täynnä. Suuri oli pettymyksemme, kun elokuvakone ei suostunutkaan toimimaan liian heikon sähkövirran takia. Uutta toivonkipinää saimme, kun kaupanhoitaja Iivari Keltanen päätti yrittää järjestää esityksen seuraavana päivänä kaupalla. Kokoonnuimme kaupparakennuksen ullakolle, jossa oli juuri riittävästi tilaa. Esitys kesti puolisen tuntia. Ensin oli pari piirrettyä kuvaa, joista toinen oli Mikki Hiiri. Näiden jälkeen esitettiin rintamakatsaus vuodelta 1942 – Suursaaren valtaus kuvattuna. Elävistä kuvista riitti meille puhetta moneksi päiväksi.

Kouluvuosi läheni loppuaan.

Kevätjuhla oli toukokuun viimeisenä päivänä ja olimme taas valmiit siirtymään kesälaitumille. Edessä oli enää viimeinen kuudes luokka. Emme aavistaneet silloin, että emme enää koskaan kokoontuisi jatkamaan kouluamme yhdessä tuttujen opettajien johdolla kotikylässämme. Kuluneet kaksi kouluvuotta Kaijalassa olivat mielestäni koko koulutieni parhaita vuosia. Opetus oli ammattitaitoisten opettajien hoidossa. Me koululaiset olimme vanhastaan tuttuja keskenämme ja kävimme koulua kotoisessa ympäristössä. Puutteita ja hankaluuksia oli, mutta ne eivät lopputulokseen paljoa vaikuttaneet.

Jo runsaan viikon kuluttua koulun päättymisestä alkoivat maailmankirjat mennä osaltamme sekaisin. Vihollisen suurhyökkäys eteni vastarinnasta huolimatta. Ajatus evakkoon lähdöstä tuli mieleen ja kesäkuun seitsemäntenätoista päivänä se olikin edessä. Taistelujen

äännet kuuluivat voimakkaina jostain Kuolemajärven tasalta. Evakkotiellä oli tungosta ja monenlaista matkajaa – naisia, lapsia, vanhempia miehiä, hevos- ja moottoriajoneuvoja, karjaa sekä rintamalta livohkaan lähteneitä sotilaita, joilla kiire tuntui olevan kaikkien suurin. Tie kiemurteli länttä kohti ja sen päässä odotti jälleen uusi koulu. Missä ja millainen, sen näyttäisi aika.

Vaiherikas pariviikkoinen taivallus päättyi Marttilan pitäjän Hirvaksen kylän Yli-Herneen taloon. Huomasin kylän koulun olevan vain muutaman sadan metrin päässä Hirvasojan toisella puolella. Syksykesällä oli kouluun ilmoittautuminen ja koulutyö alkoi syyskuun lopulla. Koulun johtajaopettaja Huugo Niemelä opetti viidettä ja kuudetta luokkaa. Tilanpuute oli suuri, kahden oppilaan pulpetissa istui kolme eikä kirjoja tietenkään riittänyt kaikille. Vierustoverilla ja minulla oli yhteinen laskennon kirja ja kotilaskujakin oli päivittäin. Olin joskus vuorostani vienyt kirjan kotiin, mutta hän ei koskaan suostunut kirjaa antamaan. Tämä minua kismitti ja itsekseni häntä nimittelin. Koulunkäynti

Hirvaksessa päättyi jo marraskuun alkupäivinä eivätkä ne viikot ehtineet antaa opetuksellisesti yhtään mitään oppilasmäärän, kirjojen puutteen ja ajankohdan levottomuuden johdosta.

Evakkotie ja samalla opintie jatkui Eurajoelle, jonne astuimme Irjanteen kylään Unto ja Aili Uolan isännöimään Kaupin taloon. Kylän alakoulu toimi omissa tiloissaan ja yläkoulu noin kilometrin päässä harjulla ja sitä nimettiin Harjun kouluksi. Äitini lähti kysymään minulle koulupaikkaa ja kertoi palattuaan: ”Mie mänin koulul ja etsin opettajan käsihein. Mie sanoin sil, et meil on semmone poika, et se tulis tänne kuuvannel luokal, voipkos tänne tulla. Se opettaja sano, et höil on tääl lapsii paljo jo ennestääkii ni se teijän poika voiskii tulla suoraa jo jatkokouluu ensimmäisen luokal. Mie sanoin, et ei se nyt silviisiikää käy. Ei poika oo käynt loppuu tätä oikaakaa kouluu, nii et mahtuiks tänne. Sit se mies vähä aikaa tuumail ja sano et tulkoo sit.” Seuraavana aamuna läksin tämän opintieni omituisimpaan kouluun.

– Tenho Reponen –

Karin tarinoi

Bits and pieces from my life

– Karin Hokkanen –

Perhaps some people have wondered why some articles have appeared in English in Johannekselainen in the last two issues. My first language is English, but if we trace my family history back a hundred years or so, all the ancestors were speaking Finnish. Esther Käki, my father’s mothers, came from Uuras in Johannes (read her story in the 2017 March issue) and emigrated to New York as a teenager.

Karinin 1970-luvulla siemenestä kasvatama vaahtera on nyt halkaisijaltaan n. 30 cm. Korkeutta sillä on yli 15 metriä.

The other grandparents had roots in Viinijärvi, Iisalmi, and Karstula, but they met in the Finnish communities in New York City in the 1920s. My parents were born in New York, spoke Finnish at home until learning English at school, and eventually met at a Finnish dance hall on a Saturday night.

When I was growing up, the only time I heard Finnish being used was when my grandmothers came to visit us in Florida. Sometimes my mother spoke Finnish to my father, but then we children knew she didn’t want us to understand what she was saying. Finnish was the secret language.

A Finnish couple in Espoo, Reijo and Rauni Paronen, who had known my other grandmother, Anna Salmi, invited me to visit one summer, and so my first experience abroad was celebrating Juhannus at Seurasaaari as a 19-year old. Reijo was a bit of a history sleuth, and he introduced me to the fun puzzle of searching for family ancestry more than two decades before the internet made information quickly available. The six-week trip went by quickly, but I became motivated to return to Finland after my college studies were completed.

In 1979, through a trainee exchange program through the Finnish Ministry of Labor, I worked on a dairy farm near Elimäki and began a reading Finnish for Foreigners, a beginner’s self-study guide in English, during the evenings.

During the daytime, I went around with a dictionary in my back pocket since the family’s children who knew some English were at school. Sometimes I would draw pictures and ask the family to write the names of tools and equipment in Finnish. Traktori was in my little dictionary, but definitely not lypsikone, and in this way my vocabulary began to increase. The grammar parts have finally started to come together nearly forty years later.

That same autumn I was at Perheniemen Ev. Opisto where I traded teaching English for learning weaving and woodwork. Although the students

laughed at me for not knowing how to knit (American children do not learn knitting in school), I made a ryijy, a small tapestry, and two rocking chairs, in addition to assorted historical weaving tools. I returned to the other side of the ocean to work for a while, but came back to Finland a few years later to study Karelian history and culture at the university in Joensuu.

I think young people sometimes believe they can do anything, whether they are qualified for the project or not. That was certainly the case for me. My main desire for learning Finnish was to talk to people, and in spite of not being able

Hangzhoun kasvitieteellisessä puutarhassa Karin huomasi infotaulun, joka toi mieleen Ester-mummon. Käki kukkuu Kiinassakin.

to communicate so well (I was told I talked like a kindergartner), I set off on several longer bicycle trips during my summers and stopped along the way just to talk to people. And those were great trips, 2-4 months long, filled with unexpected adventures and lots of forest and lake scenery. One summer, I spent weeks pedaling my bicycle on the border and back roads North Karelia, often stopping at farms and asking if I could camp in the woods nearby. A couple of times, people thought I had come over the Russian border since I spoke with a special sort of dialect (probably just bad Finnish, like a 5-year old). I learned a lot of generosity in North Karelia, and many times I was invited to sleep in the aitta or use the sauna. Another deep impression were all the remnants of the winter war in the landscape and the memorials in every churchyard to remember those who never returned home.

Since that time in the mid-1980s, I have lived in Sweden, the United States, and China, coming back to Finland for vacations to visit old friends and meet new ones. After teaching English in China for four years, I applied for the residence visa (since my grandparents were Finnish citizens) and came to Finland last summer, so glad for clean air and water! The winter in Vaasa has gone quickly as I studied Finnish grammar (I am now at the B1 level!) and am now looking for a job. Since the jobs for foreigners are few and far between, my better plan is to study to be puuseppä artesaani and make beautiful chairs. One of my four brothers builds houses, makes furniture, and does woodcarving as well. Our great grandfather, Samuli Käki, was a puuseppä in Uuras, so perhaps that creative wood gene in the dna also got passed down to me. It’s never too late to learn something new, even a secret language!

Lukijamme ovat ehkä ihmetelleet, kuka tämä englannin kielellä kirjoittava avustajamme on. Parhaan selvityksen löytää Johannekselaisen numerosta 3/2017, jossa Karin kertoo uuralaisesta isoäidistään Ester Käestä (myöh. Hokkanen). Karin juurista löytyvät mm. johannekselaiset Hirvi-, Kosonen-, Kukkonen-, Parkkonen- ja Rastas -suvut. Lähimpiä sukulaisia ovat Matilda ja Edvard Hentulan sekä Anna ja Anton Kosklinin jälkeläiset. Karin kaikkia isovanhemmat ovat suomalaisia, mutta hänen äidinkiensä on englanti. Suomea hän kuuli vain isoäidin vierailujen yh-

teydessä tai kun hänen vanhempansa keskustelivat ”salakielellä” asioista, joita ei ollut tarkoitettu lasten korville.

19-vuotiaana Karin vietti kuusi viikkoa Suomessa ja sai tuolloin kipinän tutkia sukunsa ja Suomen historiaa lähemmin. Vuonna 1979 Karin oli vaihto-oppilaana Elimäellä ja tutustui maitotilan elämään. Taskusanakirjan avulla hän aloitti suomen kielen opinnot. Kun sanaa ei löytynyt, Karin piirsi kuvan ja sai sille nimen. Näin sanavarasto alkoi kasvaa, kieliopista viisi. Syksyllä Karin opiskeli Perheniemen Ev. Opistolla kudontaa ja puutöitä. Toisia oppilaita

hymyilytti, kun Karinilla ei ollut pienintäkään käsitystä neulomisesta tai muista kädentöistä, sillä niitä ei Amerikan kouluissa opeteta. Karin sai kuitenkin valmiiksi ryijyn, pari kiikkutuolia ja erinäisiä perinteisiä kudontavälineitä. Muutamaa vuotta myöhemmin Karin palasi vielä opiskelemaan Karjalan kulttuuria ja historiaa Joensuun yliopistossa.

Pitkillä (2-4 kk) pyöräretkillä Karin toteutti haavettaan tutustua suomalaisiin näiden omalla äidinkielellä, vaikka hänen sanottiin puhuvan kuin pikkulapsille. Pohjois-Karjalan maisemat metsineen ja järvineen tekivät vaikutuk-

sen floridalaiseen kaupunkilaistyttyöön. Ihmiset olivat ystävällisiä, kutsuivat saunaan ja tarjosivat yösjän aitassa. Kommelluksiakin sattui: hänen luultiin tulleen itärajan yli, koska puhui huonoa suomea. Suuren vaikutuksen Kariniin tekivät myös talvisodan jäänteet maastossa ja sankarivainajien muistomerkit kirkkotarhoissa.

Sitten Karin on asunut Ruotsissa, Amerikassa ja Kiinassa, mutta lomailut silti Suomessa. Toimittuaan englannin kielen yliopisto-opettajana Kiinassa neljän vuoden ajan Karin palasi viime kesänä Suomeen. Oli ihanaa taas hengittää

raikasta ilmaa ja juoda puhdasta vettä. Talven ajan Karin on pöntännyt suomen kielioppia ja etsii nyt työtä täältä. Ellei sitä löydy, Karinilla on suunnitelma puuseppäartesaani-opinnoista ja kauniiden tuolien valmistamisesta. Puusepän taidoitan kulkevat heillä suvussa: isoisoiä Samuel Käki oli puuseppänä Uuraassa. Yksi Karin veljistä on taitava puun käsittelijä, siitä esimerkkinä ovat lukuisat talot, huonekalut ja koristeveistokset.

Motto: ”Koskaan ei ole liian myöhäistä oppia uutta, ei edes vanhempiensa salakieltä!”

– Marjatta Haltia –

Johannes-Seuran urheilua 1950-luvulla

Myös urheilu kuului karjalaisuuteeni 1950-luvulla. Olimme muuttaneet 1954 Porista Piikkiöön, jonne rakensimme omakotitalon. Porissa ollessamme olin jo urheillut pikkupojasta lähtien.

Piikkiöön muutettuamme liityin heti Turun Urheiluliittoon, koska Paavo Nurmikin oli sitä edustanut. Se oli muuton aikana jo päätetty.

Oikealta Pekka Ahokas, Aimo Lipponen, Juhani Pulli ja Kari Sinkkonen Jyväskylän Harjun urheilukentällä.

Meille johannekselaisille pitäjäjuhlat olivat itsestäänselviö. Niissä piti käydä joka vuosi. Johannesjuhilla järjestettiin myös yleisurheilukilpailut. Niihin osallistuivat ensimmäisen kerran vuonna 1956 ja sen jälkeen aina vuoteen 1959 saakka. Nuo kilpailut olivat tärkeitä meille nuorille sekä myös aikuisille.

Karjalan Liiton kesäjuhilla oli myös ohjelmassa yleisurheilukilpailu sekä ns. Karjalan maraton, joka oli tosin vain 10

mailia (16,1 km). Me piikkiöläiset osallistuimme Nuorisoseura Laineen nimissä. Ns. Laine oli perustettu Revonsaarella joskus 1904. Historiankirja kertoi, että Laineen toiminta loppui ennen kansalaissotaa. Kuitenkin sen toiminta elvytettiin joskus 1930-luvulla. Meitä oli neljä, jotka osallistuimme noihin Karjalan Liiton kilpailuihin: **Pekka Ahokas, Aimo Lipponen, Juhani Pulli ja Kari Sinkkonen.**

Hyvinkäällä 23.8.1958 järjestettiin Karjalan Liiton juhlien yhteydessä kilpailut. Laine osallistui 1000 metrin viestiin (osuudet 100-200-300-400 m), jossa sijoituimme toiseksi Lahden karjalaisten jälkeen ajalla 2.06,2. Itse olin 100 metrillä kolmas ja 400 metrillä toinen. 22.8.1959 kilpailut pidettiin Jyväskylässä. 1000 metrin viestissä sijoituimme neljänneksi ajalla 2.05,9, ja itse sijoituin 400 metrillä neljänneksi. 18.6.1960 olivat kilpailut Helsingissä, ja siellä juhlimme voittoa 1000 metrin viestissä ajalla 2.05,0.

Tuo aika oli yhteishengen saumatonta toimintaa yhdessä hienojen kavereiden kanssa. Muistot elävät edelleen.

– Kari Sinkkonen –

Kotiseutumatka Viipuriin 24.-26.7.2018 (Ti-To)

Myös Uuraan saariston kylät, Päätilä, Hannukkala, Kivitokee ja Uuras + muut. Majoitus hotelli Druzhba, Viipuri, jossa illallinen, aamiaiset, lounas myös Pyöreässä tornissa.

Matkan hinta 338 €/henkilö, 2hh:ssa, sis. puolihoidon ja ryhmäviisumin. 1 hh lisämaksu 35 €/hlö. Matka on Kaislahden perinteinen matka.

Matkaohjelma

24.7.	25.7.
06.00.....Lähtö, Turku linja-autoasema	08.00.....Aamiainen
06.15.....Kaarinan keskusta	– jonka jälkeen matka Uuraaseen ja lähikyliin
n. 07.10.....Lohjan ABC	15.00.....Lounas, Pyöreä Torni, sis. hintaan
08.30.....Helsinki, Kiasman pysäkki	17.30-22.30.....Mahdollinen iltaretki Pietariin, 10 €.
n. 09.50.....Loviisa/Siltakylän ramppi	
n. 9.55.....Kymminlinnan ramppi	26.7.
11.00.....Vaalimaa	08.00.....Aamiainen
– mahdollisuus ruokailuun (ei sisälly hintaan)	– jonka jälkeen jatketaan kohti toria ja ostoksia
Rajamuodollisuudet	14.00.....Kotimatalle
12.00.....Viipurin Veikot, rahanvaihto ja eväsostokset	Ilmoittautuminen viimeistään 6.6.2018 mennessä, varaukset
15.30.....Viipuri, majoitus hotelli Druzhba	ja tiedustelut: Turun Neva Tours Oy / Saija , Eerikinkatu 20,
18.00.....Illallinen, sis. hintaan	20100 Turku, puh. 02 2767 065.

Kotiseutu- ja kylämatka Viipuri-Johannes 29.6.-1.7.2018

Lähtö: Perjantai 29.6.

16.30 Raisio toimistopys.
16.45 Turku linja-autoasema
16.55 Kaarina keskusta
16.10..... Piikkiö ent. Op
16.30 Paimio ramppi
16.50 Halikko Shell
17.00 Salo Piihovi
17.35..... Lohja ABC
18.30 ABC Nihtisilta – kahvitauko.

Reitin varrelta, kehä 1, voi sovitusti nousta bussiin esim. (huoltoasema) ABC Kuninkaantiellä – tauko (mahdollisuus ruokailuun, omakustanne) – Vaalimaa tullit - Viipuri, majoittuminen hotel Victoria, - Johannes, Lokki hotel

Lauantai 30.6.

Lokissa yöpyville aamupalan jälkeen omatoimisesti ostosten tekoa hotellin aulan myymälöissä ja Johanneksen

torilla (Lokista n. 200 m, Lada-keskuksen takana) sekä kaupoissa. Torilla on mm. vaatteita sekä koriste-esineitä, ja maksuvälineenä ainakin ruplat, joissain kojuissa myös eurot. Aamun kävelylenkillä voi myös käydä johannekselaisille tutulla nähtävyydellä, Rakokivellä (n. 1 km Lokista) ja viemässä kukkasia Johanneksen kirkonmäen muistoristille.

Tämän jälkeen noin puolelta päivin kierros Johanneksen naapuripitäjään Koivistolle (matkaa noin 20 km). Koivistolla tutustuminen aivan Suomenlahden rannalla, kauniissa niemellä sijaitsevaan suomalaisten rakentamaan jyrkävään kivikirkkoon. Paluumatkalla päiväkahvit ja makkaranpaistoa Römpötin rannassa.

Koiviston kierroksen yhteydessä mahdollista myös tutustua reitin varrella oleviin Johanneksen kotikyliin.

Illalla ruokailu hotellissa.

Sunnuntai 1.7.

Paluumatkalla Viipurissa tehtyjen ostosten jälkeen lyhyt piipahdus polkan nimestä kaikille tutuksi tulleen Säkkijärven pitäjän keskustaan. Kylätorilla mahdollisuus vielä tehdä ostoksia. Kotimatalle klo 14.00.

Matkan hinta: • Hotelli Victoria Viipuri 150 €, 1h-lisä 70 €
• Hotelli Lokki Johannes 145 €, 1h-lisä 40 €
Ryhmäviisumi 68 €, viisumi 12 kk, 130 €, 24 kk 240 €.

Tornikatu 4, 21200 Raisio,
020 7931 040, 040 554 26 94

Simo Hörkön Sukuyhdistys ry 50 v.

Sääntömääräinen vuosikokous helatorstaina 10.5.2018 klo 13.00 Johannes-Seuran toimistolla, Myllytie 1, Piikkiö

Ennen kokousta kokoonnumme Paimion kirkkoon jumalanpalvelukseen, joka alkaa klo 10.00. Sen jälkeen sytytämme kynttilät niiden poisnukkuneiden sukuseuramme jäsenten haudoille, jotka valittiin Simo Hörkön Sukuyhdistyksen perustavassa kokouksessa 1.7.1968 johtokunnan luottamustoimiin.

Kirkkokahvit keitämme vuosikokouspaikalla.

Tervetuloa!
– Johtokunta –

Pelottava sutureissu

Tää reissu tapahtu asemasovan aikaan. Miu äitillään ja häne siskollaa ol tapan käyä Päätiläs katsomas mammaa ja äijää.

Taas kerra myö lähettii Niemeläst soutamaa kohti Päätilää. Vennees ol kuus ihmist, mie, miu äitiin, häne siskoosa Kososen Helvi ja Sjögrenin Sylvi ja höijän pojat Olavi ja Pauli. Helvi ol soutajan ja mei pit päässä kapiast salmest läpi. Siin käi kova virta ja yläpuolelt ol räjäytetty junasilta ja sen rippeet, rautaset tangot, makasiit osa pohjas ja osa näkyviis melkee veen pinnal. Ne olliit siki soki ja niien välist pit pujotella. Äiti ja Sylvi-täti yrittiit antaa soutajalle ohjeita ja välist kuulu huutoo ”voi hyvä Isä sentää, nyt tää paatti kaatuu”. Välist se kolaht jottai rautoi päin ja kaiken lisäks Olavi ja Pauli, nuo pojakoltiaiset, rupesiit keinuttaa venettä. No päästiihä myö siit sit viimeistää läpi. Mut kyl minnuu pelotti ja välist itket-tikkii. No, loppumatka män sit hyväst, ko saatii rauhas soutaa, ja ko myö päästii Päätilää. ni mie juoksin heti mamman syllii. Nyt mie olin turvas.

– Seija Kaiti –

Päätilän koulupiiriläiset

KEVÄTTAPAAMINEN

Lauantaina 28.4.2018 klo 13:00
Johannes-Seuran toimistolla Myllytie 1, Piikkiö
Haastellaa ja kohviikii saahaa
Pien paketti mukkaa
Tervetulloo Piikkiöö
Johtokunta

Autokorjaamo Testipiste oy

Hallimestarinkatu 22
20780 KAARINA

Puh. (02) 243 5585
Faksi (02) 243 5100
Gsm (0400) 824 767
markku.hiiri@testipiste.fi

Johannekselainen

Johannekselainen ilmestyy 9 kertaa vuodessa

Kustantaja ja julkaisija:

Johannes-Seura ry

Toimisto:

Myllytie 1 (Kirkonkulma) 21500 Piikkiö, puh. 02-4795 118

Avoinna: keskiviikkoisin klo 12-17 sekä kuukauden ensimmäisenä ja kolmantena arklauantaina klo 10-15. (ks. sivu 2)

www.johannes.fi

sähköposti: Johannesseura@elisanet.fi

Päätoimittaja:

Hannu Rastas, Saksantie 89, 21500 Piikkiö

Puh: 050-3541 363

Sähköposti: hannu.rastas@dlc.fi

Lehtitoimikunta:

Marjatta Haltia, Liisa Katajainen, Sari Scimone, Kaija Sipilä ja päätoimittaja.

Lehden toimittajia:

Kaikki lukijamme, johannekselaiset ja heidän ystävänsä.

Ilmoitushinnat: 0,55 €/palstamm (perusteena 4-palstainen sivu, palstan maksimileveys 70 mm).

Säännöllisistä jatkuvista ilmoituksista alennus.

Kuolinilmoitukset:

- korkeus < 10 cm = 80 €

- korkeus enintään 10-15 cm = 100 €

Kiitosilmoitukset: 5 €.

Tilaushinnat vuonna 2018:

Vuosikerta (9 lehteä) 30 € Suomi ja Ruotsi, muut maat 35 €.

Lisänumerot 3 €/kpl + mahdolliset toimituskulut.

Piikkiön Osuuspankki FI54 4714 1020 0595 46.

Toimituksellinen aineisto:

Lukijoiden kirjoituksia ja kuva-aineistoa otetaan muokattavaksi julkaisemista varten tai julkaistavaksi sellaisenaan.

Vastuu ja päätökset julkaisemisesta ovat toimituksen. Julkaisemisen jälkeen alkuperäiset kuvat palautetaan, muu aineisto pyydetäessä.

Vastuu ilmoituksista:

Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoituksen poisjäämisestä tai muusta julkaisemisesta sattuneesta virheestä lehden vastuu rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

Taitto: Esa Haltia

Sata-Pirkan Painotalo Oy